შპს მაგთიკომი

ვამტკიცებ
შ.პ.ს. „მაგთიკომის“
მთავარი ადმინისტრაციული ოფიცერი

ნოდარ ბაღათურია

„23“ ივლისი 2024 წ.

შპს მაგთიკომის საბაზო რადიოსადგური

ნაძალადევი-ერისთავი 27

პ რ ო ე ქ ტ ი

სანიტარიულ-ჰიგიენური მაჩვენებლების ანგარიში

შემსრულებლები:

სანიტარიული სამსახურის უფროსი კობა მირესაშვილი

ქსელის ექსპლოატაციის დეპარტამენტის
დირექტორის მოადგილე გივი მურჯიკნელი

2024 წელი

1. ფიჭური სადგურის და მისი განლაგების ადგილის დახასიათება

შპს „მაგთიკომი" აბონენტთა მომსახურების სრულყოფის მიზნით გეგმავს საქართველოს ცალკეულ რეგიონებში არსებული საბაზო სადგურების შესაძლებლობათა განვითარებას და ახალი საბაზო სადგურების აშენებას. ერთ-ერთი ასეთი ობიექტია სწორედ ფიჭური რადიოსადგური ***ნაძალადევი-ერისთავი 27.***

შპს „მაგთიკომი" იყენებს თანამედროვე ფიჭური კავშირის სისტემებს (GSM, DCS, LTE, UMTS), რომლებიც სრულფასოვნად შეესაბამება ევროპულ სტანდარტებს და გამოირჩევა მაღალი ტექნიკური, სამომხმარებლო და ეკოლოგიური მაჩვენებლებით.

შპს „მაგთიკომის" ქსელის განვითარების პროექტი ითვალისწინებს ფიჭური სადგურის მშენებლობას ქ. თბილისი, თორნიკე ერისთავის ქუჩა №27. ს/კ№01.12.12.002,001; კოორდინატები: 41.749601;44.785360. სულ დამონტაჟდება DCS და UMTS ტიპის 2 ანტენა. ანტენები დამონტაჟდება 50 მეტრ სიმაღლეზე. ანტენები მიმღებ-გადამცემი იქნება. მიმღებ-გადამცემთა სამუშაო ზონები იქნება 50° (A მიმართულება) და 140° (B მიმართულება) დირექციული კუთხის 45°-იანი სექტორები.

საბაზო სადგური ფარავს რადიოსიგნალის შესაბამისი დონით ირგვლივ მდებარე ტერიტორიას. ელექტრომაგნიტური ველის ზემოქმედების თვალსაზრისით საყურადღებო ობიექტები ანტენების გასხივების სექტორებში მდებარე ტერიტორიაზე არ აღინიშნება.

1.1. ფიჭური სადგურის ტექნიკური მახასიათებლები

საბაზო სადგური განკუთვნილია DCS და UMTS სტანდარტზე სამუშაოდ. ფიჭური სადგურის გადამცემებისა და ანტენების მაჩვენებლები აღნიშნული სტანდარტებისათვის მოყვანილია ცხრ.1.

ფიჭური სადგური ქსელის საკომუტაციო ცენტრს უკავშირდება ოპტიკურ ბოჭკოვანი საკაბელო სისტემის მეშვეობით. მრიგად დამატებითი ემვ წყარო არ გვაქვს.

ცხრ.1.

№	დასახელება	A მიმართულება		B მიმართულება	
		DCS	UMTS	DCS	UMTS
1	სამუშაო სიხშირეთა დიაპაზონი, მგჰც.	1830-1870	2110-2170	1830-1870	2110-2170
2	გადამცემთა საერთო სიმძლავრე, ვტ.	10	10	10	10
3	ელექტრომაგნიტური ტალღის პოლარიზაცია	ვერტ.	ვერტ.	ვერტ.	ვერტ.
4	ფიდერის მილევა, დბ.	2	2	2	2
5	ანტენის ტიპი	741316	741316	741316	741316
6	ანტენის გაძლიერების კოეფიციენტი, დბ.	13	13	13	13
7	ანტენის მიმმართველობის დიაგრამის სიგანე ჰორიზონტ. სიბრტყეში, გრად.	45	45	45	45
8	ანტენის მიმმართველობის დიაგრამის სიგანე ვერტ. სიბრტყეში, გრად.	30	30	30	30
9	ანტენის დაცვითი მოქმედების კოეფიციენტი, დბ.	>25	>25	>25	>25
10	გადამცემი ანტენების რაოდენობა, ცალი	1	1	1	1
11	ანტენის განლაგების სიმაღლე, მეტრი	50	50	50	50
12	ანტენის აზიმუტი, გრად.	50	50	140	140
13	ანტენის დახრილობა, გრად.	0	0	0	0

2. ელექტრომაგნიტური ველის ზემოქმედების სანიტარიული ნორმები და ანგარიშის მეთოდიკა

რადიოტექნიკური საშუალებების მიერ შექმნილი ელექტრომაგნიტური ველის ზემოქმედების უსაფრთხოების შეფასებისათვის დღეისათვის საქართველოში მოქმედებს ნორმატიული დოკუმენტი, რომელიც დამტკიცებულია საქ. შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2001 წლის 16 აგვისტოს №297/ნ ბრძანების საფუძველზე: სწდან 2.2.42.1.8.001-01 (იხ. საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე №90, 24.08.2001).

ამ დოკუმენტის მიხედვით 300 მგჰც-ზე უფრო მაღალ სიხშირეებზე მომუშავე რადიოტექნიკური საშუალებებისთვის ნორმირება უკეთდება ელექტრომაგნიტური ველის ენერგიის ნაკადის სიმკვრივის (ენს) მნიშვნელობას. ამასთან ნორმირებულია ენს-ის ორი მნიშვნელობა: 1) მომსახურე პერსონალისათვის - ენს$_1$ =200/T მკვტ/სმ^2; სადაც **T** ელექტრომაგნიტური ველის (ემვ) ზემოქმედების დროა საათებში. 8-საათიანი სამუშაო დღისათვის ენს$_1$ =25 მკვტ/სმ^2; 2) მოსახლეობისათვის - ენს$_2$=10 მკვტ/სმ^2.

ფიჭური სატელეფონო კავშირის ქსელში დიდ უმეტეს შემთხვევაში საბაზო სადგურებთან ერთად განლაგებულნი არიან რადიოსარელეო სადგურები. ზოგიერთ შემთხვევაში კი ობიექტზე შესაძლოა განლაგებული იყოს მხოლოდ საბაზო რადიოსადგური (როდესაც მასთან კავშირი ხორციელდება საკაბელო მაგისტრალის საშუალებით) ან მხოლოდ დამაბოლოვებელი და სარეტრანსლიაციო რადიოსარელეო სადგურები, როდესაც საჭიროა საკომუტაციო ცენტრის დაკავშირება ქსელის ცალკეულ ელემენტებთან. ნებისმიერ შემთხვევაში რადიოსადგურების ანტენები განთავსდება არსებულ შენობა-ნაგებობებზე ან სპეციალურად ამ მიზნით აგებულ ანძებზე.

საბაზო სადგურის შემცველი ობიექტების ირგვლივ შექმნილი ელექტრომაგნიტური ველი ძირითადად განპირობებულია ამ უკანასკნელთა მოქმედებით, რადგან რადიოსარელეო სისტემების გადამცემების სიმძლავრე გაცილებით მცირეა საბაზო სადგურის გადამცემების სიმძლავრესთან შედარებით. ამიტომ ასეთ შემთხვევაში რადიოსარელეო გადამცემების მოქმედების გათვალისწინება, თეორიული გათვლების საფუძველზე ელექტრომაგნიტური ველის პროგნოზირებისას, არაფერს ახალს არ მოგვცემს, რადგან მათი წვლილი ველის ჯამურ სურათში არის გაცილებით მცირე, ვიდრე მეთოდიკის შესაძლებლობები შეფასების სიზუსტის თვალსაზრისით. თუმცა აქვე აღვნიშნავთ, რომ ობიექტის სანიტარიულ პასპორტში ასახული უნდა იყოს მასზე დამონტაჟებული ყველა რადიოსაშუალების ტექნიკური მახასიათებლები. შესაბამისად ელექტრომაგნიტური ველის მაჩვენებლების გაზომვა უნდა ჩატარდეს ყველა მათგანის ფუნქციონირების დროს, რათა შეფასებულ იქნას ველი ყველაზე „უარესი“ შემთხვევისათვის.

ზოგადი შემთხვევისათვის ანტენის განლაგების სქემა და მის ირგვლივ ზონაში ენს-ის გაზომვის ტიპური წერტილები $M_1 \ldots M_4$ მოცემულია ნახ. 1-ზე.

წერტილი M_1, განლაგებული $h_1 = 2$ მეტრ სიმაღლეზე, შეესაბამება სანიტარიული დამცავი ზონის R_1 ზღვარს, რომელიც განსაზღვრულია დოკუმენტში [1].

წერტილი M_2, განლაგებული h_2 სიმაღლეზე, ინტერესს წარმოადგენს მაშინ, როდესაც საჭიროა ახლომდებარე სახლებში ენს-ის განსაზღვრა.

წერტილი M_3 შეესაბამება განაშენიანების ზონის შეზღუდვას h_3 სიმაღლეზე, რომელიც A ანტენის H_A სიმაღლის თანაზომადია.

წერტილი M_4 განლაგებული $h_4 = H_A$ სიმაღლეზე განიხილება, თუ განისაზღვრება ენს-ის დონე მომსახურე პერსონალისთვის.

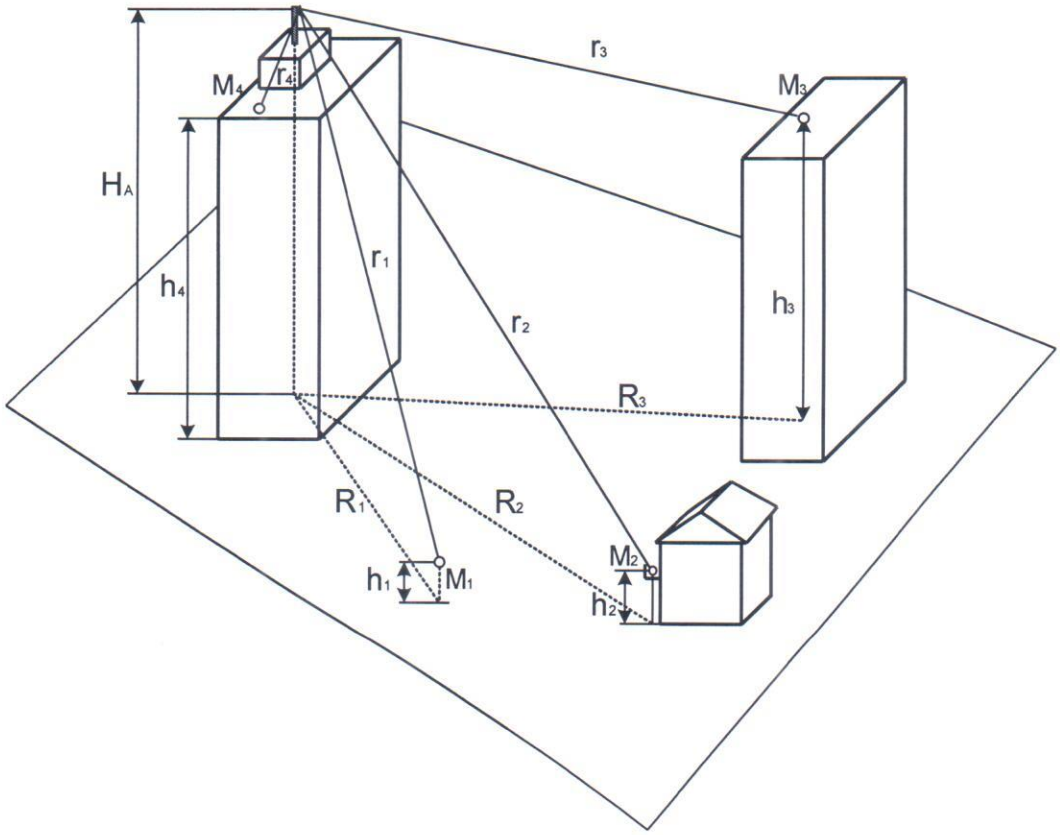

ნახ. 1

საზოგადოდ რადიოსადგურიდან r მანძილით დაშორებული, A ანტენის შორეულ ზონაში განლგებული M წერტილისთვის ენს განისაზღვრება შემდეგი გამოსახულებით:

$$\text{ენს} = [30 P_A G_A \eta_{ფ} K_{ინტ}^2 / r^2 Z]. F^2(\alpha) \cdot F^2(\varphi), \quad (1)$$

სადაც: P_A – A ანტენის მკვებავი გადამცემის სიმძლავრეა,

G_A – ანტენის გაძლიერების კოეფიციენტია იზოტროპული დამსხივებლის მიმართ,

$\eta_{ფ} = \eta_0 . \eta_{თბ}$ – დანაკარგებია საანტენო-ფიდერულ ტრაქტში;

η_0 – დანაკარგებია არეკვლებზე, რომლებიც განპირობებულია ანტენის ფიდერთან შეთანხმების არასრულყოფილობით (საზოგადოდ $\eta_0 > 0,9$);

$\eta_{თბ}$ – ფიდერის მ.ქ.კ.-ია, განპირობებული თბური დანაკარგებით;

$K_{ინტ} = 1,15...1,3$ – შესუსტების მამრავლია, განპირობებული დასახლებულ პუნქტებში მეზობელი ობიექტებიდან არეკვლილი ტალღების ინტერფერენციით ძირითად ტალღასთან;

$Z = 377$ ომს – თავისუფალი გარემოს ტალღური წინაღობაა,

$F^2(\alpha)$ – ვერტიკალურ სიბრტყეში ანტენის მიმმართველობის ნორმირებული დიაგრამაა;

$F^2(\varphi)$ – ჰორიზონტალურ სიბრტყეში ანტენის მიმმართველობის ნორმირებული დიაგრამაა;

α და φ – გასხივების მთავარი მიმართულების მიმართ გადახრის კუთხეებია შესაბამისად ვერტიკალურ და ჰორიზონტალურ სიბრტყეებში.

2.1. რადიოსარელეო სადგურების ანტენების მიერ შექმნილი ელექტრომაგნიტური ველის თავისებურება და ანგარიშის მეთოდი

რადიოსარელეო სადგურების შემთხვევისათვის სპეციფიკურია ის გარემოება, რომ ანტენის ირგვლივ შექმნილი ელექტრომაგნიტური ველის ენს-ის ზღვრულ მნიშვნელობას მიახლოვებული დონეები განლაგებულია ანტენის ახლო ზონაში, განსხვავებით საბაზო რადიოსადგურებისგან, სადაც ეს ზღვრული მნიშვნელობები თითქმის მუდამ განლაგებულია შორეულ ზონაში. აქედან გამომდინარე, ანგარიშის ის მეთოდიკა, რაც გამოიყენება საბაზო სადგურებისთვის იძლევა დიდ ცდომილებას ველის შეფასებისას. სწორედ ამიტომ, რადიოსარელეო სისტემების მიერ შექმნილი ველების ანგარიშისათვის გამოიყენება უფრო რთული, მაგრამ ამავე დროს ახლო ზონაში ველის შეფასების უფრო ზუსტი მეთოდი, რომელიც დამტკიცებულია საქ. შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2003 წლის 24 თებერვლის №38/ნ ბრძანების საფუძველზე.

რადიოსარელეო სადგურების ანტენები წარმოადგენენ აპერტურული კლასის ანტენებს, რომელთა სპეციფიკური თვისებაა მიმმართველობის მრავალფოთლიანი დიაგრამა და აქედან გამომდინარე ელექტრომაგნიტური ველის რთული სტრუქტურა ანტენის ახლო ზონაში.

აპერტურული ანტენების გამოსხივების ნაკადის სიმკვრივის ანგარიშის მეთოდიკა გულისხმობს ველის შეფასებისას დამსხივებლისა და აპერტურის დამოუკიდებელ წყაროებად განხილვას. ასეთ შემთხვევაში განსახილველ M წერტილში გამოსხივების ნაკადის სიმკვრივე:

$$П = П_а + П_д, \qquad (2)$$

სადაც $П_а$ და $П_д$ გამოსხივების ნაკადის სიმკვრივის მდგენელებია, შექმნილი შესაბამისად აპერტურის და დამსხივებლის მიერ. აპერტურული და დამსხივებლის მდგენელების გამოსახულებებს აქვთ შემდეგი სახე:

$$П_а = P\cdot D_0 \cdot B^2(R)\cdot F^2(\theta,R) / 4\pi R^2, \ вტ/м^2, \quad (3)$$

$$П_д = 0{,}1\cdot P \cdot D_д / 4\pi R^2, \ вტ/м^2. \quad (4)$$

აქ P - ანტენის მიერ გასხივებული სიმძლავრეა, ვატებში;

D_0 – ანტენის მიმართული მოქმედების კოეფიციენტია შორეულ (ტალღურ) ზონაში;

$B^2(R)$ – ფუნქციაა, რომელიც ითვალისწინებს ანტენის ახლო ზონაში მიმმართველობის დიაგრამის ცვლილებას ანტენამდე R მანძილის შესაბამისად;

$F^2(\theta,R)$ - ანტენის მიმმართველობის ნორმირებული დიაგრამაა სიმძლავრის მიხედვით;

$D_д$ - დამსხივებლის მიმართული მოქმედების კოეფიციენტია;

θ და R - განსახილველი წერტილის სფერული კოორდინატებია (იხ. ნახ.2).

ანგარიშის სიმარტივისთვის (4) გამოსახულებაში მიღებულია, რომ დამსხივებლის მიმმართველობის ნორმირებული დიაგრამის მნიშვნელობა სიმძლავრის მოხედვით, სარკისგარე მიმართულებათა სექტორში $F_д^2(\theta)=0,1$. საზოგადოდ $F_д^2(\theta)$ არ არის დამოკიდებული R-ზე, რადგან განსახილველი წერტილი მუდამ იმყოფება დამსხივებლის შორეულ ზონაში.

მანძილი ანტენის ახლო და შორი ზონების საზღვრამდე (სასაზღვრო მანძილი) წრიული აპერტურის მქონე ანტენების შემთხვევისათვის

$$R_{ზღ}=2d^2/\lambda,$$

სადაც d – ანტენის დიამეტრია, ხოლო $\lambda = c/f$ - ტალღის სიგრძეა,

$c = 3\cdot10^8$ მ/წმ - სინათლის სიჩქარეა, ხოლო f – გასხივების სიხშირეა.

ანგარიშის მეთოდიკა ეფუძნება

$$x = R/ R_{ზღ} \quad და \quad u = (\pi d \sin\theta/\lambda$$

ფარდობითი ცვლადების შემოტანას. რომელთა გათვალისწინებით (3) და (4) ფორმულებში, შედეგის გამრავლებით 100-ზე და გადასვლით დეციბელებზე მიიღება საბოლოო გამოსახულებები $П_ა$-ს და $П_д$-ს საანგარიშოდ (დეციბელებში 1 მკვტ/სმ^2-ის მიმართ):

$$П_ა = 10\cdot\lg (P\cdot\lambda^2 / d^4) + 10\cdot\lg D_0 + 20\cdot\lg[B(x)/x]+ 20\cdot\lg F(u,x)+3, \text{ დბ}, \quad (5)$$

$$П_д = 10\cdot\lg (P / (4\pi R^2) + 10\lg D_д + 10, \text{ დბ}, \quad (6)$$

სადაც B(x) - ფუნქციაა, რომელიც ითვალისწინებს მიმართული მოქმედების კოეფიციენტის ცვლილებას x-ფარდობით მანძილზე დამოკიდებულებით;

F(u,x)- ნორმირებული დიაგრამაა u და x კოორდინატებში.

$20\cdot\lg[B(x)/x]$ ფუნქციას მცირე x-ებისთვის აქვს ოსცილირებადი სახე, მაგრამ სანიტარული შეფასებების მიზნებისთვის საკმარისია მისი მომვლების გამოყენება. ამ მომვლების მნიშვნელობები სხვადასხვა x-ისთვის მოცემულია ცხრ.2-ში (იხ. აგრეთვე "Определение плотности потока энергии электромагнитного поля в местах размещения радиосредств, работающих в диапазоне частот 700 МГц - 300 ГГц": МУК 4.3.680-97. - М: "Интерсэн"):

ცხრილი 2

x	20·lg[B(x)/x], დბ	x	20·lg[B(x)/x], დბ	x	20·lg[B(x)/x], დბ
0	14,5	0,35	8,5	7	2,9
0,125	14,45	0,4	7,33	0,75	2,36
0,15	14,17	0,45	6,56	0,8	1,83
0,175	135	0,5	5,67	0,85	1,3
0,2	12,5	0,55	4,93	0,9	0,83
0,25	11,17	0,6	4,17	1,0	0
0,3	9,5	0,65	3,43	>1	-20·lg x

ძალზედ ოსცილირებადი ხასიათი აქვს აგრეთვე F(u,x) ფუნქციას. მისი მომვლების მნიშვნელობები ფიქსირებული x პარამეტრისთვის u ცვლადის ცალკეული მნიშვნელობებისთვის, წრიული აპერტურის მქონე ანტენებისთვის მოცემულია მეთოდური სახელმძღვანელოს 3 და 1 ცხრილებში.

სანიტარიული მიზნებისთვის აპერტურული ანტენების მიერ შექმნილი ველის შეფასებისას საკმარისია შემოვიფარგლოთ ანალიზით მხოლოდ ანტენის წინა ნახევარსივრცეში, რადგან თანამედროვე ანტენებისთვის უკანა ნახევარსივრცეში ველი ძალზედ სუსტია მათი მაღალი დაცვითი მოქმედების კოეფიციენტის გამო.

ანტენის წინა ნახევარსივრცეში, $\theta \le \beta$ კუთხეების სექტორში, გამოსხივების ნაკადის სიმკვრივის ჯამური მნიშვნელობა იანგარიშება გამოსახულებით:

$$\Pi = 10^{\Pi_{ა,დბ}/10} + 10^{\Pi_{დ,დბ}/10}, \qquad (7)$$

სადაც $\Pi_{ა,დბ}$ და $\Pi_{დ,დბ}$ იანგარიშება (5) და (6) გამოსახულებებით.

გრძელფოკუსიანი ანტენებისთვის (რომელთათვისაც პარაბოლური სარკის გაშლის კუთხე $2\Psi_0 \le 180°$) - $\beta = 90°$;

მოკლეფოკუსიანი ანტენებისთვის (რომელთათვისაც $2\Psi_0 > 180°$) - $\beta = 180°\Psi_0$.

თუ Ψ_0 არ არის მოცემული და ვიცით ფოკუსური F მანძილი, მაშინ იგი შეიძლება ვიანგარიშოთ ფორმულით:

$$\Psi_0 = 2 \operatorname{arctg} (d / 4F).$$

საზოგადოდ გამოსხივების ნაკადის სიმკვრივის (გნს) შეფასებისათვის

ღერძული სიმეტრიის ანტენების შემთხვევაში (მაგთიკომი იყენებს სწორედ ასეთ ანტენებს), შეიძლება ავიღოთ $2\Psi_0 = 180°$.

დამსხივებლის მიმართული მოქმედების $D_ღ$ კოეფიციენტი დამოკიდებულია Ψ_0 კუთხეზე. სხვადასხვა Ψ_0 კუთხისთვის მისი მნიშვნელობები მოცემულია ცხრ.3-ში (იხ. აგრეთვე "Определение плотности потока энергии электромагнитного поля в местах размещения радиосредств, работающих в диапазоне частот 700 МГц - 300 ГГц": МУК 4.3.680-97. - М: "Интерсэн"):

ცხრილი 3

Ψ_0, გრად.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120
$D_ღ$, დბ	10	9,8	9,7	9,1	8,2	7,4	6,4	5,3	4,1	3,2	2,6	2,4	2,4

განსახილავი M წერტილის სფერული R და θ კოორდინატები აპერტურის ცენტრის მიმართ ნახ.2-ის მიხედვით იანგარიშება შემდეგი გამოსახულებებით:

$$R = \sqrt{(H-h)^2 + r^2} \ , \qquad (8)$$

$$\theta = \arccos\{[r\cos\varphi \cos\alpha - (H - h)\sin\alpha] / R\} \ , \qquad (9)$$

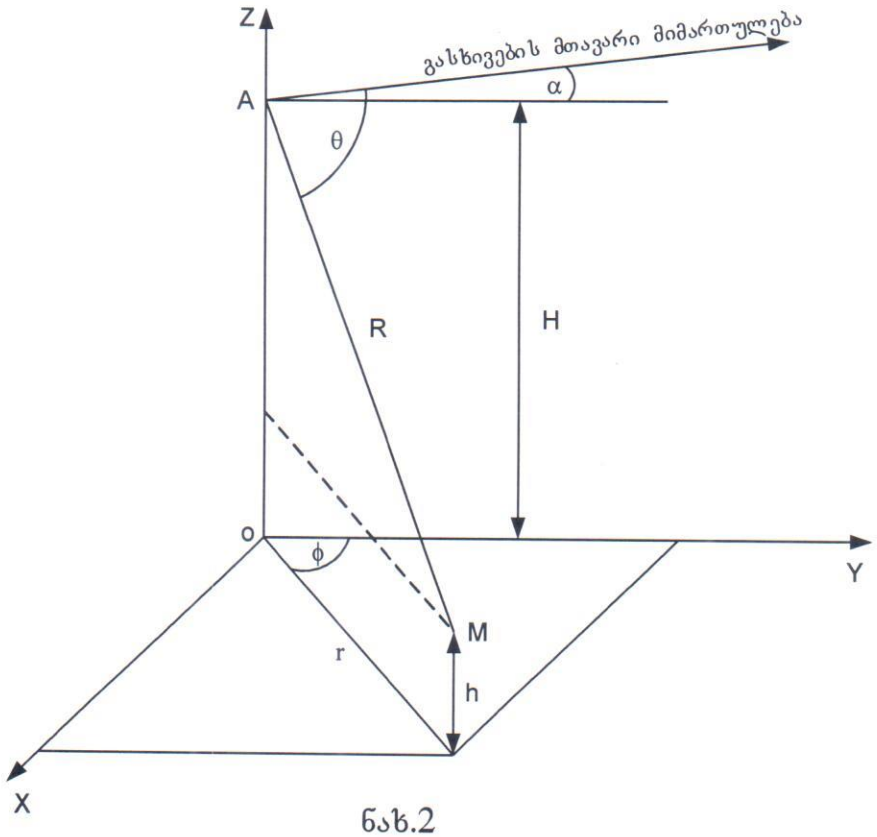

ნახ.2

სადაც H – ანტენის განლაგების სიმაღლეა,

h – განსახილველი M წერტილის განლაგების სიმაღლეა,

r – ანტენისა და წერტილის ჰორიზონტალურ გეგმილებს შორის მანძილია,

α – გასხივების მთავარი მიმართულების დახრის კუთხეა ჰორიზონტის მიმართ,

φ – კუთხეა გასხივების მთავარი მიმართულების ჰორიზონტალურ გეგმილსა და r მონაკვეთს შორის.

3. საბაზო რადიოსადგურის მიერ გარემომცველ სივრცეში შექმნილი ელექტრომაგნიტური ველის შეფასება

ანტენის მიერ შექმნილი ელექტრომაგნიტური ველის ენერგიის გარემომცველ სივრცეში განაწილების შეფასებისათვის მოსახერხებელია განისაზღვროს სივრცის არე, რომელშიც ენს-ის მნიშვნელობა მეტია ან ტოლი ზღვრულად დასაშვებზე.

საბაზო სადგურის ანტენების შემთხვევისათვის შესაძლოა გამოვიყენოთ გამოსახულება (1). ამ გამოსახულებიდან განვსაზღვროთ მანძილი ანტენიდან სივრცის ყველა იმ წერტილამდე, რომელშიც ენს ტოლია ზღვრულად დასაშვები მნიშვნელობისა:

$$r = \sqrt{[30 \cdot P_A G_A \eta_ფ K_{ინტ}^2 / ენს_{ზღვ} Z] . F^2(\alpha) \cdot F^2(\varphi)} , \quad (2)$$

თუ გავითვალისწინებთ, რომ საქართველოში მოქმედი ნორმატივების შესაბამისად, მოსახლეობისათვის $ენს_{ზღვ}=0,1 ვტ/მ^2$, მაშინ გვექნება:

$$r = \sqrt{[30 P_A G_A \eta_ფ K_{ინტ}^2 / 0,1 Z] . F^2(\alpha) \cdot F^2(\varphi)} . \quad (3)$$

იმ შემთხვევაში, როდესაც ველი შექმნილია არა ერთი, არამედ რამოდენიმე წყაროს მიერ, მაშინ მანძილი ნორმას გადაჭარბებული ზონის საზღვრამდე შეიძლება ვიანგარიშოთ, როგორც ცალკეული მათგანის შესაბამის მანძილთა საშუალო კვადრატული მნიშვნელობა:

$$r_Σ = \sqrt{r_1^2 + r_2^2 + \dots r_n^2} ,$$

სადაც n წყაროთა რაოდენობის მაჩვენებელია. მაგალითად, ორ სტანდარტზე მომუშავე ანტენის შემთხვევაში გვექნება:

$$r_Σ = \sqrt{[(30 P_{A1} G_{A1} \eta_{ფ1} K_1^2 /0,1 Z) F_1^2(\alpha) \cdot F_1^2(\varphi)] + [(30 P_{A2} G_{A2} \eta_{ფ2} K_2^2 /0,1 Z) F_2^2(\alpha) \cdot F_2^2(\varphi)]} .$$

ამ გამოსახულებაში აპარატურის ტექნიკურ მონაცემებში მოყვანილი მნიშვნელობების შეტანით და ანტენების მიმმართველობის დიაგრამების გამოყენების საფუძველზე ვაგებთ ანტენების მიერ შექმნილი ელექტრომაგნიტური ველის ენერგიის ნაკადის სიმკვრივის ტოლ მნიშვნელობათა დიაგრამებს ჰორიზონტალურ (ნახ.3ა) და ვერტიკალურ (ნახ.3ბ) სიბრტყეებში, საიდანაც ჩანს, რომ საქართველოში მოქმედი ნორმატივებისთვის 741316 ტიპის ანტენებისთვის გადამცემთა განსახილავ რეჟიმში მუშაობის შემთხვევაში ენს ნორმაშია: A და B მიმართულებით ანტენებიდან 2 მეტრის ქვემოთ და 21 მეტრზე შორს პირდაპირი სხივის გასწვრივ. ამ დიაგრამების ანალიზის საფუძველზე შეიძლება დავასკვნათ, რომ 50 მეტრ სიმაღლეზე განლაგებული საბაზო სადგურის ანტენების ქვეშ სანიტარიული დამცავი ზონა არ არსებობს. რაც შეეხება განაშენიანების შეზღუდვის ზონას, მის შესახებ ზოგადად შეიძლება ითქვას, რომ ანტენის განლაგების წერტილში დედამიწის ზედაპირის პირობითი ნულოვანი დონის მიმართ იგი შეადგენს: A და B მიმართულებით 50 მეტრ სიმაღლეზე 21 მეტრს 50° და 275° აზიმუტზე.

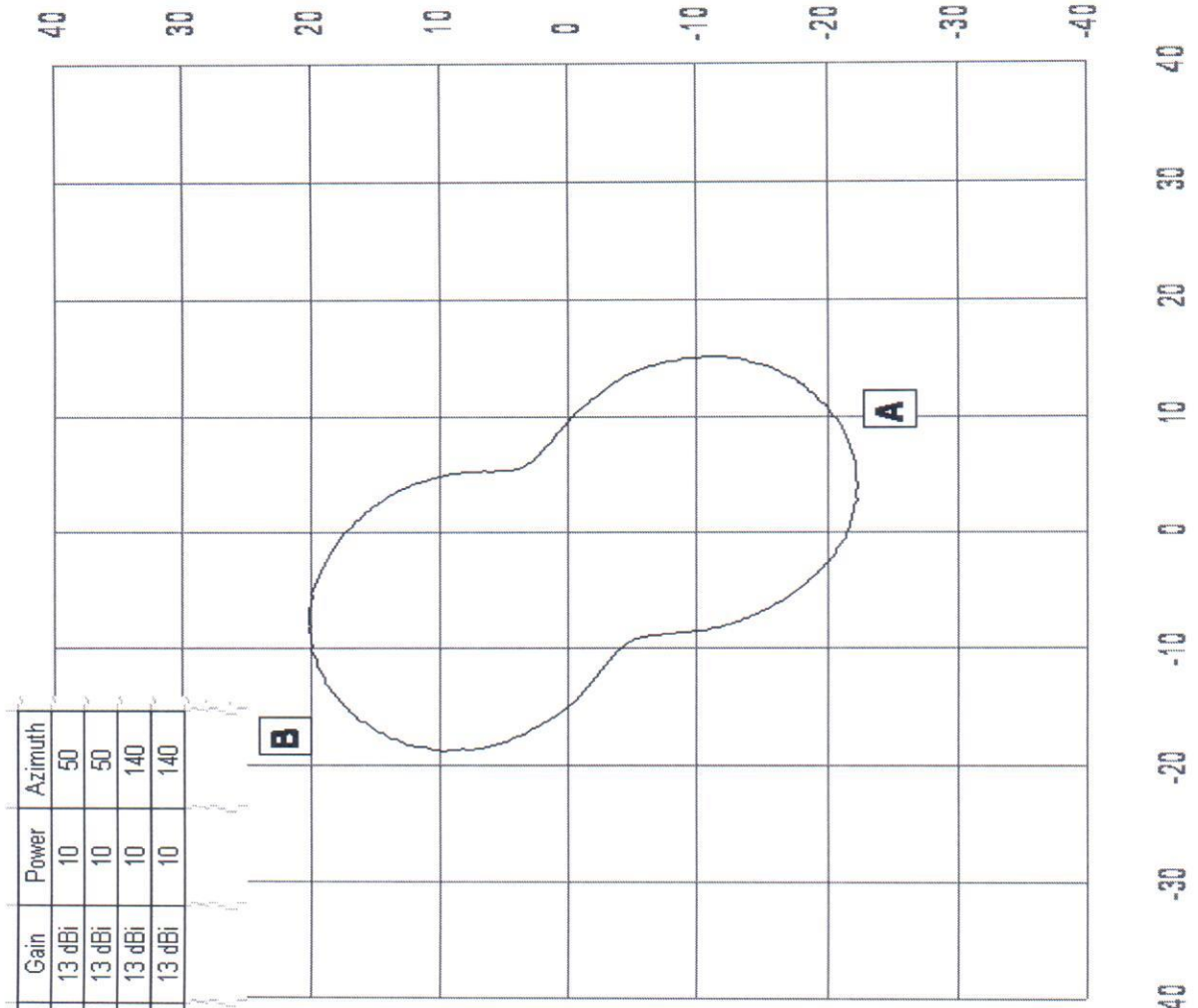

Name	Antenna	Frequency	Gain	Power	Azimuth
A	741316	1800 MHz	13 dBi	10	50
A	741316	2100 MHz	13 dBi	10	50
B	741316	1800 MHz	13 dBi	10	140
B	741316	2100 MHz	13 dBi	10	140

6,6,3.

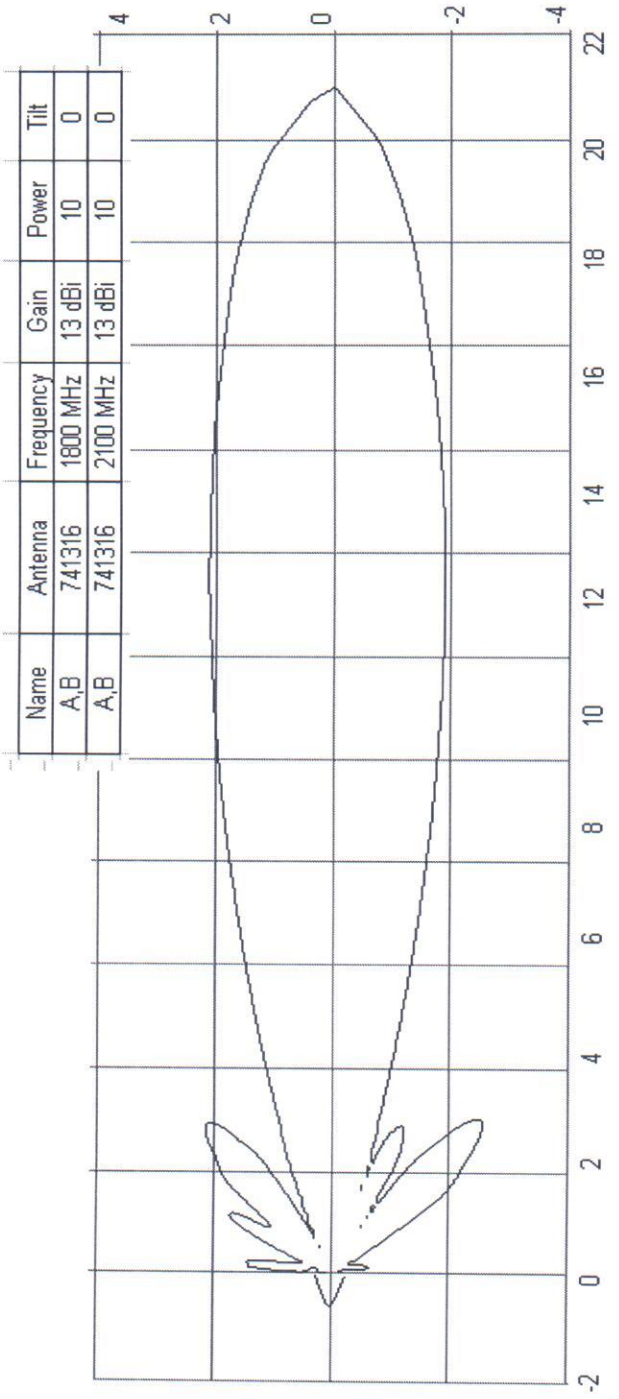
Name
Antenna
Frequency
Gain
Power
Tilt
A,B
741316
1800 MHz
13 dBi
10
0
A,B
741316
2100 MHz
13 dBi
10
0
4
2
0
-2
-4
22
20
18
16
14
12
10
8
6
4
2
0
-2

5.16.30.

დასკვნა

- ფიჭური კავშირგაბმულობის ქსელის საბაზო რადიოსადგურ ***ნაძალადევი-ერისთავი 27*** ანტენების ირგვლივ მდებარე ობიექტებზე ენს-ის მნიშვნელობა გაცილებით დაბალია ნორმატიულზე.

- იმის გამო, რომ ანტენები განლაგებულია საკმაოდ მაღლა და მათ აქვთ კარგი მიმმართველობა, ორი მეტრის სიმაღლის სანიტარიული დამცავი ზონა, რასაც ითვალისწინებს ნორმატივი, არ არსებობს (შეზღუდვა სიმაღლის მიხედვით იწყება გაცილებით მაღლა).

- პარაგრაფი 3-ში მიღებული შედეგების მიხედვით განაშენიანების შეზღუდვის ზონის შესახებ ზოგადად შეიძლება ითქვას, რომ ანტენის განლაგების წერტილში დედამიწის ზედაპირის პირობითი ნულოვანი დონის მიმართ იგი შეადგენს:

  A და B მიმართულებით 50 მეტრ სიმაღლეზე 21 მეტრს 50° და 140° აზიმუტზე.

- გამომდინარე ზემოაღნიშნულიდან საბაზო რადიოსადგურის განლაგების ადგილი და მისი კონფიგურაცია გარემომცველი რელიეფის ელექტრომაგნიტური ველისგან დაცულობის თვალსაზრისით სწორედ არის შერჩეული და შესაძლებელია მისი ასეთი სახით ექსპლოატაცია.

ს/ს ნ. მახვილაძის სახელობის
შრომის მედიცინისა და ეკოლოგიის
სამეცნიერო-კვლევითი
ი ნ ს ტ ი ტ უ ტ ი

საქართველო, თბილისი, 0102,
ძმები სიმენსების №5
ტელ.: 577782667

JSC N. MAKHVILADZE
SCIENTIFIC-RESEARCH INSTITUTE
OF LABOR MEDICINE AND
ECOLOGY
Siemens Brothers st №5., 0102,
Tbilisi, Georgia
Phone: 577782667

№234 24 ივლისი 2024წ.

ჰიგიენური დასკვნა პროექტზე

1. პროექტის დასახელება შ.პ.ს. „მაგთიკომი"-ს საბაზო რადიოსადგური „ნაძალადევი-ერისთავი 27".
2. ობიექტის დასახელებაშ.პ.ს. „მაგთიკომი"-ს საბაზო რადიოსადგური „ნაძალადევი-ერისთავი 27".
3. ობიექტის კუთვნილება ან დაქვემდებარება შ.პ.ს. „მაგთიკომი".
4. მშენებლობის ადგილი (მისამართი) ქ.თბილისი, თორნიკე ერისთავის ქუჩა №27„ ს/კ №01.12.12.002.001, კოორდინატები 41.749601; 44.785360.
5. პროექტირება შ.პ.ს. „მაგთიკომი"-ს ძსელის ექსპლუატაციის დეპარტამენტის დირექტორის მოადგილე - გ. მურჯიკნელი, რადიოელექტრონული ხელსაწყოების და მათ მიერ შექმნილი ელექტრომაგნიტური ველების ტესტირების ლაბორატორიის უფროსი- კ. მირესაშვილი,
6. პროექტის წარმომდგენი შ.პ.ს. „მაგთიკომი".
7. წარმოდგენის თარიღი 2024 წლის 23 ივლისი.
8. წარმოდგენილი დოკუმენტაცია:

ა) საბაზო და სარელეო რადიოსადგურების დანიშნულება და განთავსების ადგილის დახასიათება;

ბ) საბაზო და სარელეო რადიოსადგურები და ანტენის ტექნიკური პარამეტრები;

გ) ელექტრომაგნიტური ველის ზემოქმედების სანიტარიული ნორმები და ანგარიშის მეთოდიკა;

დ) საბაზო და სარელეო რადიოსადგურების ანტენების მიერ გარემომცველ სივრცეში გამოსხივებული ელექტრომაგნიტური ველის შეფასება;

ვ) არსებული ელექტრომაგნიტური ველის ფონის დადგენის მიზნით ჩატარებული ინსტრუმენტალური გაზომვის შედეგები;

ზ) დასკვნა

თ) შ.პ.ს. „მაგთიკომი"-ს სახელმწიფო ლიცენზია №3274 მოქმედი საქართველოს ტერიტორიაზე საპროექტო-სამშენებლო საქმიანობის განხორციელებაზე (ტექნოლოგიური მოწყობილობებისა და კომუნიკაციების მონტაჟი და გასაშვებ-გამმართავი სამუშაოები, საკაბელო ხაზები, რადიო-სარელეო ხაზები და რადიოსადგურები).

ი) ელექტრომაგნიტური ველის დონეების გამზომი ლაბორატორიის აკრედიტაციის მოწმობა ნომერი 268-20458557-3. 1-0088;

9. პროექტის განხილვის შედეგად დადგინდა, რომ

შ.პ.ს. "მაგთიკომი"-ს საბაზო რადიოსადგურის („ნაძალადევი-ერისთავი 27") სანიტარიულ-დაცვითი და განაშენიანების შეზღუდვის ზონების სიდიდეების ანგარიში შესრულებულია საბაზო რადიოსადგურის გადამცემი ანტენების შემდეგი ტექნიკური მახასიათებლებისათვის:

- სამუშაო სიხშირეთა დიაპაზონი: DCS;UMTS –1830-2170მგჰც;
- ანტენის ტიპი: A,B- DCS;UMTS - 741316;
- ანტენების რაოდენობა: 2;
- ანტენების განლაგების სიმაღლე: – A, B –50 მ;
- გადამცემის საერთო სიმძლავრე– A,B DCS-10ვტ;UMTS-10ვტ;
- ანტენების გასხივების მიმმართველობის დიაგრამის სიგანე:

ვერტიკალურ სიბრტყეში – A,B – DCS;UMTS—30°;

ჰორიზონტალურ სიბრტყეში - A,B - DCS;UMTS--45°;

- ანტენების გასხივების დიაგრამის ელექტრული დახრის კუთხე ჰორიზონტის მიმართ $\varphi_{(A,B)} = 0^0$;
- გაძლიერების კოეფიციენტი: A,B DCS;UMTS --13დბ;
- ანტენების გასხივების აზიმუტები: - A- მიმართულებით -50°; B-მიმართულებით 140°;

პროექტის ანგარიშის შედეგების მიხედვით საბაზო რადიოსადგურის ანტენებისათვის ენერგიის ნაკადის სიმკვრივის საპროექტო დონეები მიწის ზედაპირიდან 2 მ სიმაღლეზე განთავსების ადგილიდან დაშორებისა და არსებული ფონის (0,04-0,09 მკვტ/სმ^2) მიუხედავად, 10 მკვტ/სმ^2-ზე გაცილებით ნაკლებია, რის გამოც სანიტარულ-დაცვითი ზონის საზღვრების დადგენა გამოთვლებით შეუძლებელია.

რაც შეეხება განაშენიანების შეზღუდვის ზონას, საბაზო რადიოსადგურის ანტენის A,B მიმართულებით 50 მ სიმაღლეზე შეადგენს 21 მეტრს 50°; 140° აზიმუტების მიმართულებით.

10. საბოლოო დასკვნა

ამდენად შ.პ.ს. "მაგთიკომი"-ს საბაზო რადიოსადგურის („ნაძალადევი-ერისთავი 27") განთავსებისათვის შერჩეულია ოპტიმალური ადგილი გადამცემის სიმძლავრის, ანტენის გამოსხივების დიაგრამის პარამეტრებისა და განთავსების სიმაღლის გათვალისწინებით. ანტენები განთავსებულია საკმაოდ მაღლა და მათ აძვთ კარგი მიმმართველობა, 2 მეტრის სიმაღლის სანიტარიული დამცავი ზონა, რასაც ითვალისწინებს ნორმატივი, არ არსებობს (შეზღუდვა სიმაღლის მიხედვით იწყება გაცილებით მაღლა).

ანტენების განთავსების ადგილი შერჩეული იქნა ქვეყანაში ამჟამად მოქმედი კანონმდებლობითა და ნორმატიული აქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად გადამცემის სიმძლავრის, ანტენის გასხივების დიაგრამის პარამეტრების, განთავსების სიმაღლის გათვალისწინებით, რის გამოც შ.პ.ს. "მაგთიკომი"-ს საბაზო რადიოსადგურის მიერ წარმოქმნილი რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების ინტენსივობის ფაქტიური მნიშვნელობები საკვლევ ტერიტორიაზე არ აღემატება ქვეყნაში ამჟამად მოქმედი სანიტარიული წესებისა და ნორმების "რადიოსიხშირის დიაპაზონის

ელექტრომაგნიტური გამოსხივება” 2.2.42.1.8.001-01-ის მიხედვით დადგენილ ზღვრულად დასაშვებ მნიშვნელობას (10 მკვტ/სმ^2) და არ შეიძლება მოახდინოს უარყოფითი გავლენა ადამიანის ჯანმრთელობაზე და გარემოზე. შ.პ.ს. „მაგთიკომი”-ს საბაზო რადიოსადგურის **(„ნაძალადევი-ერისთავი 27”)** სანიტარიულ-ჰიგიენური მაჩვენებლების ანგარიშის პროექტი თანხმდება.

11. რეკომენდაციები

1. რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების ინტენსივობის ზღვრულად დასაშვები დონეების უზრუნველსაყოფად მუდმივად დაცული უნდა იქნეს ობიექტის მოცემული პარამეტრები;
2. ობიექტის მუშაობის რეჟიმში ან პირობებში ისეთი ცვლილებების შეტანისას, რომლებიც გავლენას ახდენენ გამოსხივების დონეზე (მაგენერირებელი და გამომსხივებელი ელემენტების შეცვლა, ტექნოლოგიური პროცესის შეცვლა, ეკრანირების და დამცავი საშუალებების შეცვლა, სიმძლავრის გაზრდა, ელემენტების განლაგების შეცვლა და ა. შ.), ასევე რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების ცვლილების რემონტის შემდეგ, უნდა ჩატარდეს რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების ინტენსივობის საკონტროლო გაზომვები ფაქტიური მნიშვნელობების (სანიტარიული წესებისა და ნორმების “რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივება”, სწდან 2.2.42.1.8.001-01-ის მიხედვით) დადგენილი ზღვრულად დასაშვებ დონესთან შესაბამისობის დადასტურების მიზნით;
3. არსებული კანონმდებლობის შესაბამისად, ლაბორატორიული გამოკვლევებისათვის უფლებამოსილი საკუთარი ან/და სხვა ორგანიზაციის მეშვეობით გაუკეთდეს ორგანიზება რადიოსადგურების მიერ წარმოქმნილი ელექტრომაგნიტური გამოსხივების ინტენსივობის სისტემურ მონიტორინგს;
4. რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით გადამცემის სიმძლავრეების ოპტიმიზაცია.

მედიცინის დოქტორი /ნ.რუხაძე/

MERIDIANI მერიდიანი

ს/ს „სილქნეტი“-ს საბაზო რადიოსადგური

ქ. თბილისი, თორნიკე ერისთავის ქუჩა N 27

საკადასტრო კოდი: 01.12.12.002.001

DIDUBE_ATLANT

სანიტარიული დაცვის ზონის ორგანიზაციისა და კეთილმოწყობის პროექტი

ქ. თბილისი 2024წ

საქართველო, თბილისი, ზ. ვეშაპურის შეს. № 8ა.
ტელ: (+995) 591941941; 597063846. E-mail: meridiani.laboratory@gmail.com

შ.პ.ს. „მ ე რ ი დ ი ა ნ ი“

ს/ს „სილქნეტი“-ს საბაზო რადიოსადგური

ქ. თბილისი, თორნიკე ერისთავის ქუჩა N 27

შეადგინა:

შპს. „მერიდიანი“-ს

ტექნიკური დირექტორი: ლევანი კვერნაძე

თბილისი 2024

საქართველო, თბილისი, ტელ: (+995) 591941941; 597063846.

წინასიტყვაობა

პროექტში დადგენილია რადიოტექნიკური ობიექტის სანიტარიული დაცვის ზონის ორგანიზაციისა და მისი კეთილმოწყობის საკითხები.

პროექტის შემუშავებისას, გათვალისწინებულია ობიექტის საქმიანობით გამოწვეული ელექტრომაგნიტური ზემოქმედების გავლენა და მისი უსაფრთხო ნორმების საკითხები, მიმდებარე ტერიტორიის გარემოს ფაქტორებზე, ადამიანებსა და ცოცხალ ორგანიზმებზე.

დადგენილია ობიექტის საქმიანობით გამოწვეული სანიტარიული დაცვის ზონის და განაშენიანების შეზღუდვის ზონების საზღვრები.

დოკუმენტაცია შედგენილია საქართველოს კანონებისა და კანონქვემდებარე აქტების მოთხოვნათა შესაბამისად და მოიცავს ყველა იმ ინფორმაციას რაც საჭიროა სანიტარიული დაცვითი და განაშენიანების შეზღუდვის ზონის დასადგენად და მისი კეთილმოწყობისათვის. ის წარმოდგენილია იმ მოცულობით, რომლითაც შესაძლებელია საპროექტო გადაწყვეტის სანიტარიულ წესებთან და ნორმებთან შესაბამისობის შეფასება.

პროექტის რეალიზაციით შესაძლებელი გახდება მიმდებარე ტერიტორიაზე განთავსებული მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე შესაძლო მავნე გარემო ფაქტორების ზემოქმედების თავიდან აცილება.

1. შესავალი

საბაზო რადიოსადგურებს, როგორც ნებისმიერ ობიექტს, რომელიც წარმოადგენს გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ქიმიური, ბიოლოგიური და ფიზიკური ფაქტორების ზემოქმედების წყაროს, უნდა გააჩნდეს სანიტარიული დაცვის ზონა, რომელიც განკუთვნილია ფიზიკური ფაქტორების ჰიგიენური ნორმების მოთხოვნების უზრუნველსაყოფად.

წინამდებარე სანიტარიული დაცვის ზონის ორგანიზაციისა და კეთილმოწყობის პროექტი შემუშავებულია საქართველოს კანონების და კანონქვემდებარე დოკუმენტების მოთხოვნათა შესაბამისად და განსაზღვრავს რადიოტექნიკური ობიექტის სანიტარიული დაცვის ზონის სიდიდეს.

კანონქვემდებარე დოკუმენტებში დადგენილია:

- ელექტრომაგნიტური გამოსხივების ნორმირებული პარამეტრები და გაზომვის ერთეულები, ზღვრულად დასაშვები დონეები, მოთხოვნები რადიოსადგურებისადმი, ელექტრომაგნიტური გამოსხივების ზემოქმედებისგან დაცვის ზომები, რადიოსადგურის სანიტარიული პასპორტის ფორმა და შინაარსი.
- რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების მქონე ობიექტების სანიტარიულ-დაცვითი ზონის განსაზღვრის მეთოდური მითითებები მმ 2.1.8.001-01. ელექტრომაგნიტური ველის დაძაბულობის (ნაკადის სიმკვრივის) სიდიდის ინსტრუმენტალური გაზომვების ჩატარების მეთოდი.

რადიოტექნიკური ობიექტის სანიტარიული დაცვის ზონის დახასიათებისათვის გამოყენებულია:

- მონაცემები განთავსების ადგილის შესახებ;
- მონაცემები ელექტრომაგნიტური გამოსხივების წყაროების შესახებ;
- სანიტარიული დაცვის ზონის გაანგარიშება, ელექტრომაგნიტური გამოსხივების ფონური დონის გაზომვა და ანალიზი;

სანიტარიული დაცვის ზონის ორგანიზაციისა და კეთილმოწყობის პროექტი შესრულებულია შ.პ.ს. „მერიდიანი“-ს მიერ. მისამართი: საქართველო, თბილისი, ზაქარია ვეშაპურის შესახვევი № 8ა; საკონტაქტო ინფორმაცია: ტელეფონი: +995591941941; +995597063846; E-mail: meridian.laboratory@gmail.com

სანიტარიული დაცვის ზონის ორგანიზაციისა და კეთილმოწყობის პროექტი ინახება: ეგზ. № 1 ობიექტის მფლობელთან ხოლო ეგზ. № 2 შ.პ.ს. „მერიდიანი“-თან. იკრძალება სანიტარიული დაცვის ზონის ორგანიზაციისა და კეთილმოწყობის პროექტის ტირაჟირება და სხვის მიერ გამოყენება მესაკუთრის ნებართვის გარეშე.

2. პროექტის შინაარსი

№	დასახელება	გვ.
	წინასიტყვაობა ----------	2
1	შესავალი ----------	3
2	პროექტის შინაარსი ----------	5
3	ძირითად ცნებათა განმარტებანი ----------	6
4	საბაზო რადიოსადგურისა და განთავსების ადგილის დახასიათება ------	7
5	საბაზო რადიოსადგურის და ანტენების პარამეტრები ----------	9
6	საბაზო რადიოსადგურის ანტენების მიერ გასხივებული ემგ. ველის ნაკადის სიმკვრივის П სიდიდის ანგარიში მიმდებარე ტერიტორიაზე განაშენიანების შეზღუდვისა და სანიტარიულ-დაცვითი ზონების საზღვრების დასადგენად ----------	10
6.1	საბაზო რადიოსადგურის მიმდებარე ტერიტორიაზე ----------	13
7	საბაზო რადიოსადგურის მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებული ემგ. ველის П სიდიდის (ფონის) ინსტრუმენტალური გაზომვები ----------	15
7.1	საბაზო რადიოსადგურის მიმდებარე ტერიტორიაზე ელექტრომაგნიტური ველის ფონის სიდიდის ინსტრუმენტალური გაზომვების ოქმი ----------	15
7.2.	დაკვირვების წერტილებში ემგ. ველის П სიდიდის (ფონის) გაზომვების შედეგები ----------	16
8	საბაზო რადიოსადგურის მიმდებარე ტერიტორიაზე განაშენიანების შეზღუდვის და სანიტარიულ-დაცვითი ზონების საზღვრის სიდიდის გაანგარიშების და გაზომვების შედეგების ანალიზი ----------	17
9	დანართი: 1, საპროექტო გადაწყვეტათა შემუშავების პროცესში გამოყენებული საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე დოკუმენტების ჩამონათვალი და მათი მიმოხილვა ----------	18
9.1.	გარემოსა და ჯანმრთელობის დაცვის კანონები და კანონქვემდებარე აქტები ----------	18
9.2.	ნორმირებული სანიტარიული პარამეტრები და განზომილების ერთეულები ----------	24
9.3.	რადიოსადგურის ელექტრომაგნიტური ველის ადამიანზე ზემოქმედების ზღვრულად დასაშვები დონეები (ზდდ) ----------	25
9.4.	მოთხოვნები რადიოგადამცემი სადგურის სანიტარიულ-დაცვითი და განაშენიანების შეზღუდვის ზონების ორგანიზაციისა და კეთილმოწყობისადმი ----------	28
	გამოყენებული ლიტერატურა ----------	32

3. ძირითად ცნებათა განმარტებანი

1. **ელექტრომაგნიტური ველი** - ცვალებადი ელექტრული და მასთან უწყვეტად დაკავშირებული მაგნიტური ველების ერთობლიობა;
2. **რადიოგადამცემი სადგური (რსდ)** - რადიოტექნიკური მოწყობილობების ერთობლიობა, რომლებიც განკუთვნილია სხვადასხვა სახის შეტყობინების გადასაცემად შესაბამისი გადამცემი ანტენის გამოყენებით;
3. **გადამცემი ანტენა** - რადიოტექნიკური მოწყობილობა, რომელიც ეთერში ასხივებს შეტყობინების სიგნალებს ელ. მაგნიტური რხევების სახით;
4. **ანტენის გასხივების დიაგრამა** - განსაზღვრავს ანტენის მიერ გასხივებული ელექტრომაგნიტური ველის ამპლიტუდის კუთხურ განაწილებას შორ ზონაში, ველის ელექტრული (E) და მაგნიტური (H) ვექტორების გავრცელების ვერტიკალურ და ჰორიზონტალურ სიბრტყეში.
5. **სანიტარიულ-დაცვითი ზონა** - წარმოადგენს ფართობს, რომელიც ესაზღვრება გადამცემი რადიოტექნიკური ობიექტის ტექნიკურ ტერიტორიას. სანიტარიულ-დაცვითი ზონის გარე საზღვარი განისაზღვრება მიწის ზედაპირიდან 2მ-ს სიმაღლეზე რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების ზღვრულად დასაშვები დონით;
6. **განაშენიანების შეზღუდვის ზონა** - წარმოადგენს ტერიტორიას, სადაც რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების ინტენსივობა მიწის ზედაპირიდან 2მ-ს სიმაღლეზე აღემატება ზღვრულად დასაშვებ დონეს. განაშენიანების შეზღუდვის ზონის გარე საზღვარი განისაზღვრება პერსპექტიული განაშენიანების შენობის მაქსიმალური სიმაღლით, რომლის ზედა სართულის სიმაღლეზე რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების ინტენსივობა არ აღემატება ზღვრულად დასაშვებ დონეს;
7. **ემგ** - ელექტრომაგნიტური;
8. **ზდდ** - ზღვრულად დასაშვები დონე;

4. საბაზო რადიოსადგურისა და განთავსების ადგილის დახასიათება

ს/ს „სილქნეტი“-ს მუშაობის და განვითარების გეგმა მიზნად ისახავს საქართველოს ტერიტორიის უზრუნველყოფას მაღალხარისხიანი მობილური სატელეფონო კავშირითა და სხვა მრავალი სერვისებით ახალი ტექნოლოგიების გამოყენებით.

ამისათვის ტარდება კავშირგაბმულობის ქსელის ჩამოყალიბება და გაფართოება, რაიონების ცალკეული უბნების ათვისება რადიოსარელეო და ოპტიკური ხაზების გაყვანითა და შესაბამისად საბაზო რადიოსადგურების დადგმით „რადიოჩრდილების“ მქონე ადგილებში. ამით ხდება ფიჭების რაოდენობის მომატება და ქსელის გაფართოება.

ფიჭების რაოდენობის მომატება, თავის მხრივ შესაბამისად იწვევს აბონენტთა რაოდენობის მომატებასა და თითოეულ საბაზო რადიოსადგურის ანტენებიდან გასხივებული სიმძლავრის შემცირებას, რაც აუმჯობესებს სანიტარიულ მდგომარეობას.

ს/ს „სილქნეტი“-ს ქსელის განვითარების გეგმის ამჟამინდელი ეტაპი ითვალისწინებს ქ. თბილისი, თორნიკე ერისთავის ქუჩა N 27-ს შენობის სახურავზე, 900/1800/2100/2300 მგჰც სიხშირეთა დიაპაზონში მომუშავე საბაზო რადიოსადგურის ანტენების დაყენებას. სულ დამონტაჟდება 4 ცალი საბაზო რადიოსადგურის ანტენა (იხ. სურათი 4.1).

საბაზო რადიოსადგურის ანტენების გასხივების სექტორების ცენტრალური მიმართულებები აღნიშნულია A, B, C, D ასოებით (შესაბამისი აზიმუტების აღნიშვნით) რომლებიც ნაჩვენებია სურ. 4.1. დაკვირვების წერტილები ანტენების გასხივების ტრასის სექტორებში შეირჩევა ისეთ ადგილებში სადაც ხშირია ადამიანის ყოფნა (საცხოვრებელი და სამეურნეო დანიშნულების შენობები, ქუჩები, გზები და ა.შ.) ადგილობრივი რელიეფის ცვლილების მიხედვით, სხვადასხვა r_m მანძილამდე.

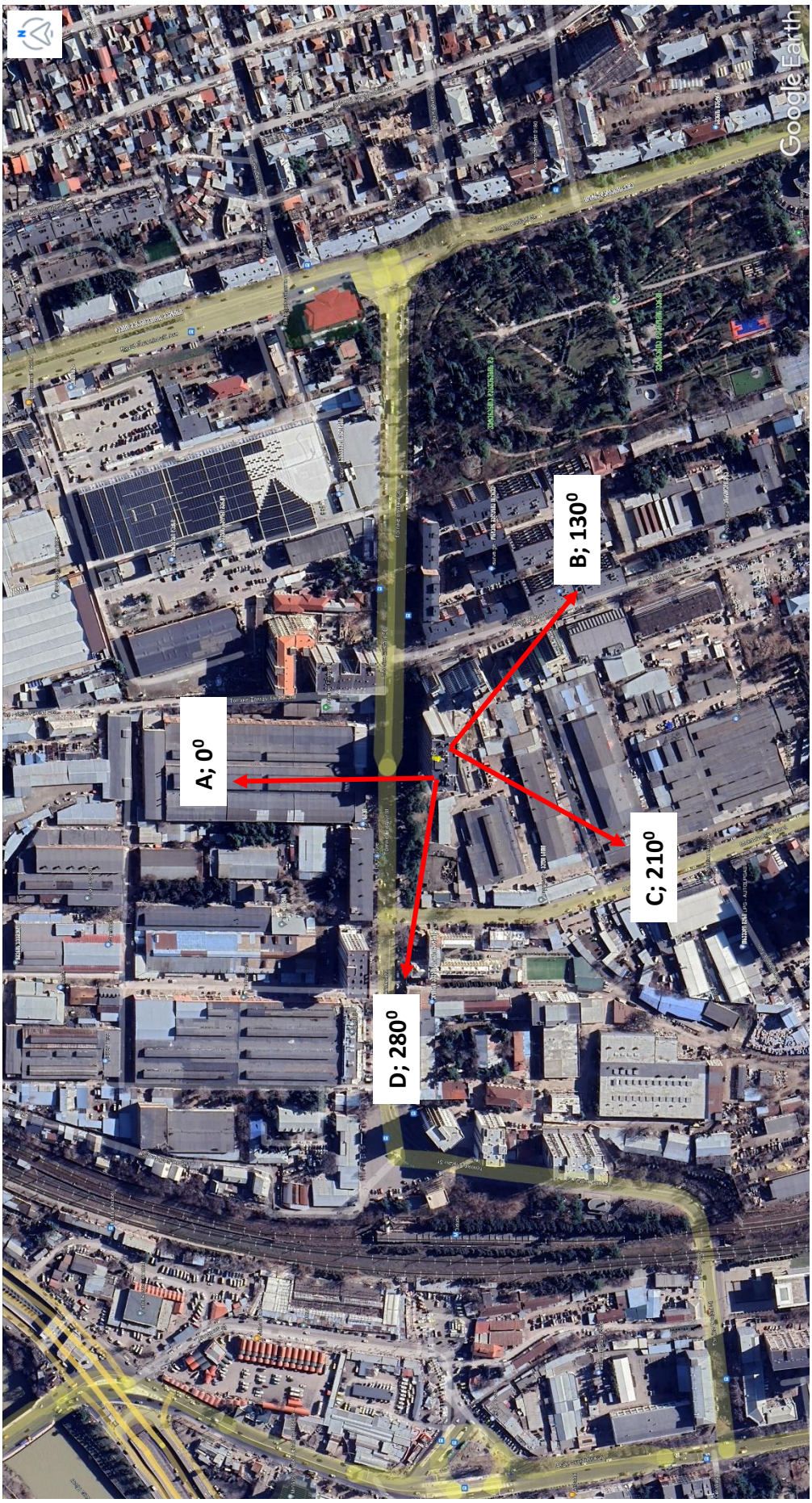

სურ. 4.1

5. საბაზო რადიოსადგურისა და ანტენების პარამეტრები

საერთო მონაცემები:

რადიოსადგურის მისამართი: ქ. თბილისი, თორნიკე ერისთავის ქუჩა N 27;

საბაზო რადიოსადგურის ტიპი: BB 6631;

დამონტაჟების ადგილი: შენობის სახურავი;

მოდულაციის ტიპი: იმპულსური;

რადიოსადგურების მდგომარეობა: ექსპლუატაციაში გასაშვები;

სისტემის გამოსხივებაზე მუშაობის დრო და რეჟიმი: 24 საათი.

საბაზო რადიოსადგურის გადამცემი ანტენების პარამეტრები:

- გამოყენებულ სიხშირეთა დიაპაზონი: 900/1800/2100/2300 მგჰც;
- ანტენების განთავსების კოორდინატები: N: 41. 749617°, E: 44. 785177°;
- ანტენების ტიპი: ATR4518R6v06;
- ანტენების საერთო რიცხვი: 4;
- ანტენების განთავსების სიმაღლე მიწის დონიდან: 64 მეტრი;
- საბაზო სადგურის გადამცემი მოწყობილობის გამოსავალი სიმძლავრე: $P_გ$=20 ვტ.
- ანტენების გაძლიერების კოეფიციენტი: 16 დბ;
- ანტენების დიაგრამის სიგანე ჰორიზონტალურ სიბრტყეში: 68°;
- ანტენების დიაგრამის სიგანე ვერტიკალურ სიბრტყეში: 15.7°;
- ანტენების გასხივების დიაგრამის მექანიკური დახრის კუთხე:
  A, B, C,D სექტორებში 0°;
- ანტენების გასხივების აზიმუტი: A მიმართულებით 0°; B მიმართულებით 130°;
  C მიმართულებით 210°; D მიმართულებით 280°;
  (იხ. სურათი 4.1.)

6. საბაზო რადიოსადგურის ანტენების მიერ გასხივებული ემგ. ველის ნაკადის სიმკვრივის П სიდიდის ანგარიში მიმდებარე ტერიტორიაზე განაშენიანების შეზღუდვისა და სანიტარიულ-დაცვითი ზონების საზღვრების დასადგენად

საბაზო რადიოსადგურის მიმდებარე ტერიტორიაზე განაშენიანების შეზღუდვის ზონის საზღვრების დადგენისათვის საჭიროა ანტენიდან გასხივებული ელექტრომაგნიტური ველის ნაკადის სიმკვრივის სიდიდის П -ს ზღვრულად დასაშვები დონის საზღვრების გათვლა (10.00 მკვტ/სმ^2 -იანი დონეების მნიშვნელობამდე). გაანგარიშება ხდება კომპიუტერული პროგრამის (РАСЧЕТ ВЛИЯНИЯ АНТЕНН версия 4.1." (АВТОР: СПДФЛ Гутовский Николай Владимирович. Адрес для корреспонденции: ул. Садовая 10, г. Одесса, 65001) ოპერაციების თანმიმდევრობის თანახმად და განისაზღვრება П -ს ზღვრულად დასაშვები სანიტარიული დონე ვერტიკალურ და ჰორიზონტალურ სიბრტყეში, ანტენის გასხივების დიაგრამების არსებული გაშლისა და დახრის კუთხეების გათვალისწინებით.

სურათებზე 6.1, 6.2, ნაჩვენებია მომუშავე ანტენების გასხივების A, B, C, D სექტორების ცენტრალური ხაზის გასწვრივ (მინიმალური სიმაღლე H_m და მაქსიმალური დაშორება R_m, სადაც თავმოყრილია გასხივების ყველაზე მაქსიმალური ენერგია) ელექტრომაგნიტური ველის ენერგიის ნაკადის სიმკვრივის ზღვრულად დასაშვები სანიტარიული ნორმის (10.00 მკვტ/სმ^2) გაანგარიშებული მნიშვნელობები ვერტიკალურ და ჰორიზონტალურ სიბრტყეში.

გაანგარიშებული 10.00 მკვტ/სმ^2 -იანი ფოთოლაკები გვიჩვენებს განაშენიანების შეზღუდვის სანიტარიულ-დაცვითი ზონების საზღვრებს.

განაშენიანების შეზღუდვის ზონის დიაგრამა ვერტიკალურ სიბრტყეში

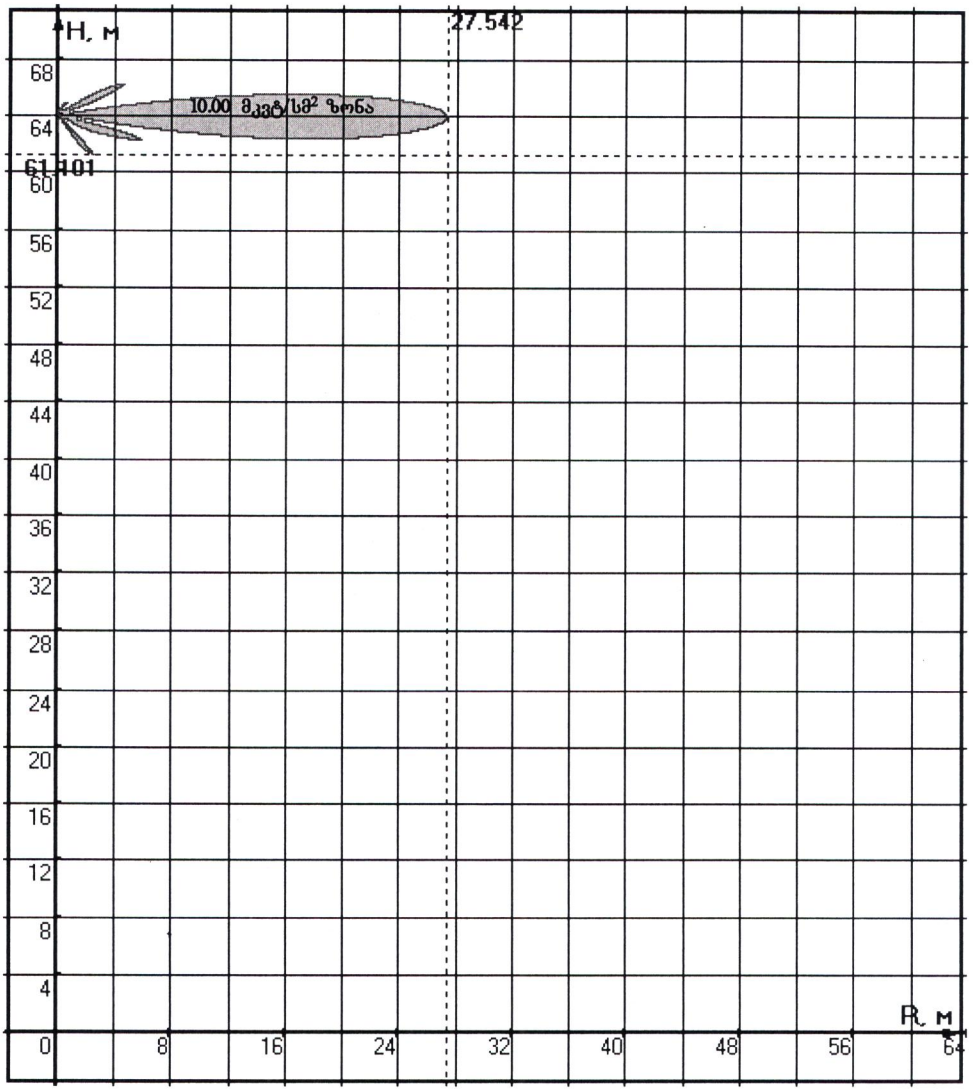

სურ. 6.1.

-	პარამეტრები	მნიშვნელობა	შენიშვნა
1	ანტენის სიმაღლე	64 (მ)	
2	ანტენის მექანიკური დახრის კუთხე	0°	
3	მინიმალური სიმაღლე (განაშენიანების შეზღუდვის ზონის) H,m.	61.10 (მ)	
4	მაქსიმალური დაშორება (განაშენიანების შეზღუდვის ზონის) R,m.	27.54 (მ)	

განაშენიანების შეზღუდვის ზონის დიაგრამა ჰორიზონტალურ სიბრტყეში

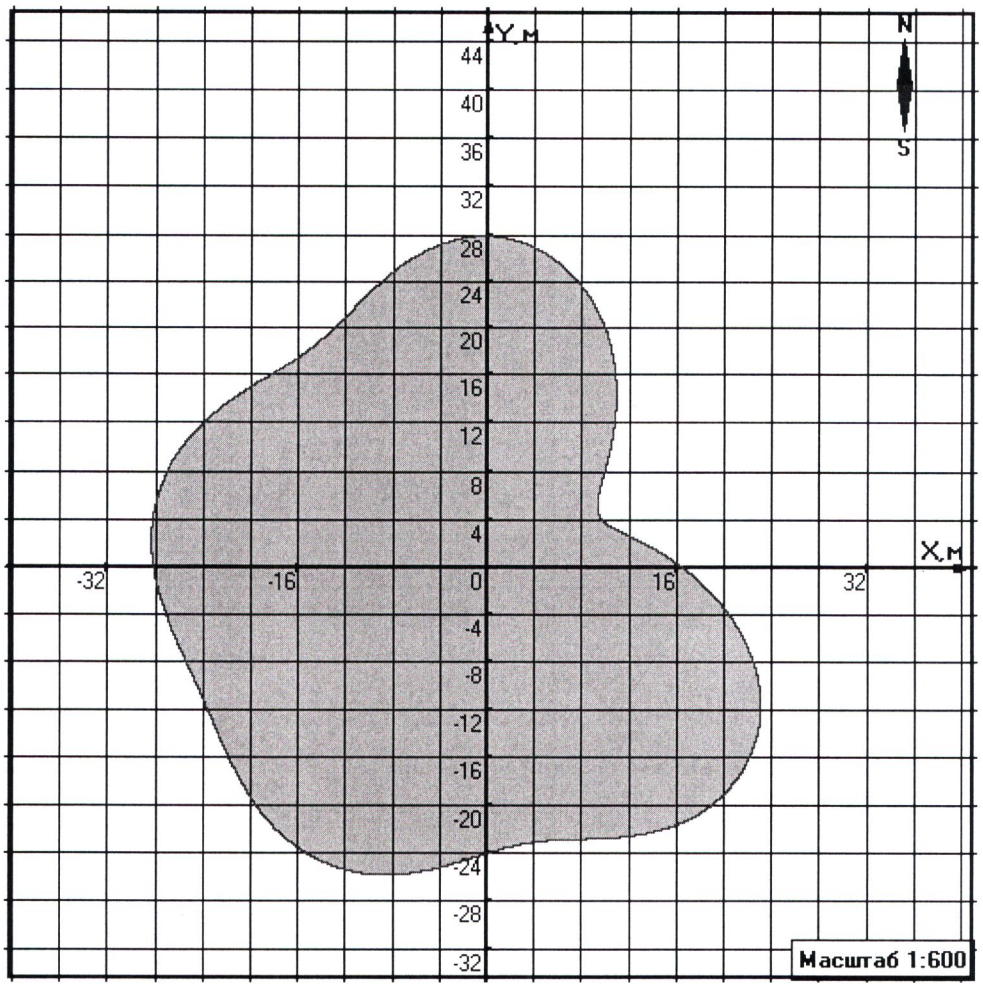

სურ. 6.2

6.1 საბაზო რადიოსადგურის მიმდებარე ტერიტორიაზე განაშენიანების შეზღუდვის ზონის საზღვრების ანგარიში

საბაზო რადიოსადგურის ანტენიდან გასხივებული ელექტრომაგნიტური ველის ნაკადის სიმკვრივის სიდიდის П სიდიდის გათვლა ხდება მოცემული მეთოდიკისა და კომპიუტერული პროგრამის ოპერაციების თანმიმდევრობის თანახმად, რათა დაფიქსირდეს П სიდიდის მნიშვნელობები R_m მანძილისა და H_m სიმაღლის ცვლილების მიხედვით, ვერტიკალურ სიბრტყეში ცხრილის სახით.

მეტი თვალსაჩინოებისათვის ცხრილში 6.1.1. მოყვანილია П სიდიდის გამჭოლი ანგარიშის შედეგები სხვადასხვა H_m სიმაღლეებისათვის , ბიჯით 3მ, (აქ მხედველობაში მიღებულია ის პირობა, რომ 3 მეტრს შეესაბამება სახლის პირველი სართული, 6 მეტრს მეორე სართული და ა.შ.) R_m = 100-ს მანძილამდე, ანტენების გასხივების ცენტრალური ხაზის გასწვრივ.

წარმოდგენილ ცხრილში მთავარი მონაცემებია: რადიოგადამცემის გამოსავალი სიმძლავრე $P_ა$, ანტენების განლაგების სიმაღლე $H_ა$ მიწის ზედაპირის მიმართ (მიმდებარე ტერიტორიის რელიეფის ცვლილების გათვალისწინებით), დაკვირვების წერტილის H_m სიმაღლე, გასხივებული დიაგრამის დახრის კუთხის სიდიდე ვერტიკალურ სიბრტყეში. (გრადუსებში)

რადიოსადგურის ანტენების ელექტრომაგნიტური ველის სიმკვრივის ანგარიში ვერტიკალურ სიბრტყეში. აზიმუტი: 0°/130°/210°/280°. ცხრილი 6.1.1.

ემგ ველის სიმკვრივის დასაშვები დონე	სიმძლავრე გადამცემის გამოსასვლელზე $P_ა$ (ვტ)	ანტენის განლაგების სიმაღლე $H_ა$ (მ)	ანტენის სხივის გადახრა ვერტიკალში $\Delta\varphi$	ანტენის დამატებითი სიმაღლე $\Delta H_ა$ (მ)	ანტენის საერთო სიმაღლე $\Delta H_ა$ (მ)
10.00 მკვტ/სმ^2	20	64.00	0	0.00	64.00

მანძილი (მ)	დაკვირვების წერტილის სიმაღლე (მეტრი)							
R, მ.	h1, მ. **43.000**	h2, მ. **46.000**	h3, მ. **49.000**	h4, მ. **52.000**	h5, მ. **55.000**	h6, მ. **58.000**	h7, მ. **61.000**	h8, მ. **64.000**
0.000	0,2834898	0,3307382	0,3968858	0,4961073	0,6614764	0,9922146	1,9844293	185,24943
2.000	0,3133390	0,2896259	0,3143763	0,4965847	0,4174764	0,4427882	4,0231323	92,624717
4.000	0,2804235	0,2087382	0,0294857	0,2213941	0,1327619	2,0115661	0,5366964	46,312358
6.000	0,0647790	0,1475960	0,0356996	0,1190437	1,3410440	2,4637160	2,9806640	30,874906
8.000	0,0407291	0,0663809	0,1857975	1,0057830	2,1630444	0,2683482	3,8180651	23,156179
10.000	0,0404961	0,2070916	0,8046265	1,5853318	0,8451209	1,0096740	4,0062971	18,524944
12.000	0,2149126	0,6705220	1,2294294	1,2318580	0,1788987	1,4903320	2,7140204	15,437453
14.000	0,5747331	1,0013020	1,2426303	0,4733901	0,4540680	1,7091612	0,9160356	13,232103
16.000	0,8403226	1,0815222	0,6691532	0,1341741	0,8386473	1,9090325	0,6694532	11,578089
18.000	0,9215257	0,8212386	0,3205321	0,2561365	0,9935547	2,0506582	1,8103071	10,291635
20.000	0,8430481	0,4225604	0,1073392	0,5048370	1,0928602	2,0031485	2,6122775	9,2624721
22.000	0,5391753	0,2377220	0,1633993	0,6702606	1,1845215	1,7446394	3,1476011	8,4204292
24.000	0,3050903	0,0894493	0,3257344	0,7451660	1,2726882	1,3570102	3,4934787	7,7187266
26.000	0,1859765	0,1125861	0,4699630	0,8014011	1,3469051	0,9074603	3,6966648	7,1249785
28.000	0,0766709	0,2270340	0,5518935	0,8545806	1,3745430	0,4580178	3,8082525	6,6160516
30.000	0,0815260	0,3365580	0,5961328	0,9049320	1,3354324	0,2125469	3,8462147	6,1749815
32.000	0,1669843	0,4193236	0,6320587	0,9545162	1,2330005	0,3347266	3,8415186	5,7890448
34.000	0,2493549	0,4675783	0,6670773	0,9981167	1,0835733	0,6342814	3,8115894	5,4485130
36.000	0,3229185	0,4967773	0,7002142	1,0253291	0,9046735	0,9051535	3,7486577	5,1458177
38.000	0,3745022	0,5220462	0,7322257	1,0273230	0,6972331	1,1200829	3,6751980	4,8749852
40.000	0,4047188	0,5464301	0,7636129	1,0015742	0,4960601	1,3061387	3,5974011	4,6312360
42.000	0,4258091	0,5697204	0,7921195	0,9527059	0,3053452	1,4533767	3,5174586	4,4107008
44.000	0,4444783	0,5922607	0,8138153	0,8723196	0,1887424	1,5738005	3,4298231	4,2102146
46.000	0,4625738	0,6145233	0,8255495	0,7768115	0,0983813	1,6707233	3,3385040	4,0271616
48.000	0,4800525	0,6363441	0,8200168	0,6785051	0,2231510	1,7467393	3,2501912	3,8593633
50.000	0,4967075	0,6563436	0,8012593	0,5597578	0,3616651	1,8047493	3,1650512	3,7049887
52.000	0,5126178	0,6734525	0,7717704	0,4537301	0,4876852	1,8483324	3,0831484	3,5624892
54.000	0,5292816	0,6835527	0,7225918	0,3338740	0,6034356	1,8807973	3,0044753	3,4305450
56.000	0,5454378	0,6872715	0,6740755	0,2290089	0,7021620	1,9041262	2,9289777	3,3080258
58.000	0,5601871	0,6822854	0,6048539	0,1603325	0,7913283	1,9177796	2,8536312	3,1939556
60.000	0,5734097	0,6677162	0,5428041	0,1062734	0,8707591	1,9231073	2,7771389	3,0874908
62.000	0,5827023	0,6471164	0,4661408	0,0773335	0,9387211	1,9238303	2,7044174	2,9878940
64.000	0,5886790	0,6165002	0,3957076	0,1673633	0,9968332	1,9207593	2,6352176	2,8945224
66.000	0,5879423	0,5815465	0,3230699	0,2468572	1,0492004	1,9145625	2,5693109	2,8068096
68.000	0,5841503	0,5417866	0,2494198	0,3171407	1,0939735	1,9057947	2,5064830	2,7242565
70.000	0,5723281	0,4950333	0,1832071	0,3887843	1,1321147	1,8914114	2,4465370	2,6464204
72.000	0,5571293	0,4523367	0,1375857	0,4525767	1,1644929	1,8743288	2,3892898	2,5729088
74.000	0,5374720	0,3988723	0,1016727	0,5091956	1,1915615	1,8563202	2,3345723	2,5033707
76.000	0,5109966	0,3486165	0,0691695	0,5600414	1,2137687	1,8375990	2,2822287	2,4374926
78.000	0,4863840	0,3024867	0,0770027	0,6092706	1,2322216	1,8183429	2,2321138	2,3749928
80.000	0,4525608	0,2480300	0,1338906	0,6530693	1,2473868	1,7987005	2,1840944	2,3156180
82.000	0,4188821	0,1982436	0,1853878	0,6920344	1,2596683	1,7787948	2,1380460	2,2591393
84.000	0,3877172	0,1526726	0,2320448	0,7266883	1,2694175	1,7587293	2,0938539	2,2053504
86.000	0,3483722	0,1199426	0,2773370	0,7579964	1,2765439	1,7382595	2,0513038	2,1540632
88.000	0,3107241	0,0943712	0,3217287	0,7869002	1,2800827	1,7149115	2,0082600	2,1051073
90.000	0,2758961	0,0708489	0,3620614	0,8125791	1,2820715	1,6919016	1,9669728	2,0583272
92.000	0,2387527	0,0491906	0,3987232	0,8353616	1,2826985	1,6692520	1,9273382	2,0135808
94.000	0,2000140	0,0724032	0,4320596	0,8555388	1,2821284	1,6469793	1,8892591	1,9707386
96.000	0,1641302	0,1115755	0,4643411	0,8733696	1,2805061	1,6250956	1,8526464	1,9296816
98.000	0,1308622	0,1476293	0,4947557	0,8890211	1,2779593	1,6036093	1,8174179	1,8903002
100.000	0,1060927	0,1808325	0,5224555	0,9023746	1,2746007	1,5825256	1,7834969	1,8524943

7. საბაზო რადიოსადგურის მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებული ემგ. ველის П სიდიდის (ფონის) ინსტრუმენტალური გაზომვები

მეთოდური მითითებების მმ. 2.1.8. 001-01 „რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების მქონე ობიექტების სანიტარიულ-დაცვითი ზონის განსაზღვრა“ შესაბამისად შ.პ.ს. „მერიდიანი“-ს მიერ ჩატარდა საბაზო რადიოსადგურის მიმდებარე ტერიტორიაზე შერჩეულ დაკვირვების წერტილებში არსებული ელექტრომაგნიტური ველის П სიდიდის ნაკადის სიმკვრივის (ფონის) ინსტრუმენტალური გაზომვები (H_m = 2 მეტრის სიმაღლეზე).

გაზომვები ჩატარდა Narda EMR-21C ტიპის ხელსაწყოს გამოყენებით, П-ს სიდიდის გაზომვების შედეგები მოყვანილია: ცხრილი 7.2.

7.1 საბაზო რადიოსადგურის მიმდებარე ტერიტორიაზე ელექტრომაგნიტური ველის ფონის სიდიდის ინსტრუმენტალური გაზომვების ოქმი

22.08.2024წ.

- გაზომვის ჩატარების ადგილი: ქ. თბილისი, თორნიკე ერისთავის ქუჩა N 27-ს მიმდებარე ტერიტორია.
- გამზომი საშუალება: Narda EMR-21C, მოდელი 2244/46, სერია № BF-0027.
- ნორმატიულ-ტექნიკური დოკუმენტაცია, რომლის მიხედვით ჩატარდა გაზომვა: სანიტარიული წესები და ნორმები „რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივება, 2.2.42.1.8.001-01“.
- გაზომვის შედეგები: იხ. გაზომვების ცხრილი 7.2.

შ.პ.ს. „მერიდიანი“-ს

ტექნიკური დირექტორი ლევან კვერნაძე

ცხრილი 7.2. დაკვირვების წერტილებში ემგ ველის II სიდიდის (ფონის) გაზომვების შედეგები.

გასხივების სექტორი	დაკვირვების წერტილი	აზიმუტი	დაკვირვების წერტილი	ობიექტის მისამართი	დაკვირვების წერტილის სიმაღლე H_m	ფონის გაზომვის შედეგები
–	-	–	-	–	(მ)	(მკვტ/სმ²)
A	1	0^0	სექტორის მიმართულებით	ქ. თბილისი, თორნიკე ერისთავის ქუჩა N 27	2	0,29
A	2	0^0	სექტორის მიმართულებით		2	0,33
B	1	130^0	სექტორის მიმართულებით		2	0,29
B	2	130^0	სექტორის მიმართულებით		2	0,39
C	1	210^0	სექტორის მიმართულებით		2	0,24
C	2	210^0	სექტორის მიმართულებით		2	0,18
D	1	280^0	სექტორის მიმართულებით		2	0,30
D	2	280^0	სექტორის მიმართულებით		2	0,22

ლ. კვერნაძე:

8. საბაზო რადიოსადგურის მიმდებარე ტერიტორიაზე განაშენიანების შეზღუდვის და სანიტარიულ-დაცვითი ზონების საზღვრის სიდიდის გაანგარიშების და გაზომვების შედეგების ანალიზი

განაშენიანების შეზღუდვის ზონის საზღვრის ჩატარებული გაანგარიშების ანალიზიდან გამომდინარეობს რომ:

- საბაზო რადიოსადგურის ATR4518R6v06 ანტენის გასხივების A, B, C, D სექტორებში განაშენიანების შეზღუდვის და სანიტარიულ-დაცვითი ზონის საზღვრის წერტილი (10.00 მკვტ/სმ^2) გამოსხივების მიმართულების გასწვრივ არის r_m = 27,54 მეტრი, როცა H_m = 61,10 მეტრი ხოლო გასხივების დიაგრამის დახრის კუთხე ტოლია 0°-ს.

9. საპროექტო გადაწყვეტა შემუშავების პროცესში გამოყენებული საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე დოკუმენტების ჩამონათვალი და მათი მიმოხილვა

საქართველოს პოლიტიკა გარემოსა და ჯანმრთელობის დაცვის სფეროში, ასახავს იმ აუცილებლობას, რომ საქართველოს ეკონომიკური პოტენციალის ამაღლება არ უნდა განხორციელდეს გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედების ხარჯზე. სასიცოცხლო მნიშვნელობის ობიექტების მშენებლობის დროსაც აუცილებელია გარემოსდაცვითი საკითხების გათვალისწინება ადამიანის ჯანმრთელობისა და ეკოლოგიური წონასწორობის შენარჩუნებისათვის.

ადამიანის ჯანსაღ გარემოში ცხოვრების უფლების გარანტიას იძლევა საქართველოს კონსტიტუცია (მუხლი 37). ადამიანთა აღნიშნული უფლების დაცვა გათვალისწინებულია საქართველოს კანონმდებლობით. გარემოსა და ჯანმრთელობის დაცვის მიმართულების კანონები ასახავენ სახელმწიფოს პოზიციას ამ სფეროში, ითვალისწინებენ საერთაშორისო კონვენციების მოთხოვნებს და მოიცავენ გარემოსა და ჯანმრთელობის დაცვის ღონისძიებათა კომპლექსს.

9.1. გარემოსა და ჯანმრთელობის დაცვის კანონები და კანონქვემდებარე აქტები

საქართველოს პარლამენტმა 1996 წლიდან დღემდე გარემოსა და ჯანმრთელობის დაცვის სფეროში მიიღო 20-ზე მეტი კანონი და შეიტანა შესწორებები, რომლებიც არეგულირებენ ადამიანის ჯანმრთელობისათვის უსაფრთხო გარემოს უზრუნველყოფასთან დაკავშირებულ სამართლებრივ ურთიერთობებს. ქვემოთ მოცემულია ძირითადი კანონების ნუსხა და მათი მოკლე მიმოხილვა:

1. საქართველოს კონსტიტუცია: 2010წ;
2. საქართველოს კანონი „ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ“ 1997წ;
3. საქართველოს კანონი „საზოგადოებრივი ჯანდაცვის შესახებ“ 2007წ;
4. საქართველოს კანონი „ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ“ 2005წ;
5. საქართველოს კანონი „მაუწყებლობის შესახებ“, 2004წ;
6. საქართველოს კანონი „გარემოს დაცვის შესახებ“, 1997წ;
7. საქართველოს კანონი „ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ“, 1999წ;

8. საქართველოს კანონი „საქართველოს დედაქალაქის - თბილისის შესახებ“ 1998წ;
9. საქართველოს კანონი პროდუქციისა უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსი“ 2012წ;
10. საქართველოს კანონი „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“ 2014წ;
11. სანიტარიული წესები და ნორმები „რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივება“, სანწდან 2.2.42.1.8.001-01.
12. სახელმწიფო სტანდარტი 12.1.006-84 „რადიოსიხშირის ელექტრომაგნიტური ველი“. 1984.

აღსანიშნავია რომ საქართველოს კანონები: „გარემოს დაცვის შესახებ“ და „ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ“ წარმოადგენენ ჩარჩო კანონებს, რომლებშიც მოცემულია ის ძირითადი დებულებები, რაც საჭიროა საქართველოს მოქალაქეთა კონსტიტუციურ უფლებათა შესასრულებლად, კერძოდ: „საქართველოს კანონი ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ“ აწესრიგებს ურთიერთობებს სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებს და ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს შორის მოქალაქეთა ჯანმრთელობის დაცვის სფეროში.

კანონით დადგენილია, რომ ჯანმრთელობისათვის უსაფრთხო გარემოს უზრუნველყოფა სახელმწიფოს მოვალეობაა. სანიტარიულ-ჰიგიენურ წესებსა და ნორმებს შეიმუშავებს და ამტკიცებს, მათ დაცვაზე ზედამხედველობას ახორციელებს საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

მოსახლეობისათვის უსაფრთხო გარემოს უზრუნველყოფის და სათანადო ზედამხედველობის საკითხები წესრიგდება საქართველოს კანონმდებლობით. საქართველოში მოქმედი სანიტარიულ-ჰიგიენური წესები და ნორმები უნდა შეესაბამებოდეს საერთაშორისო ნორმებს.

მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე გარემოსა და სხვა ფაქტორების უარყოფითი გავლენის თავიდან აცილების მიზნით შემუშავებული და დამტკიცებული სანიტარიულ-ჰიგიენური და სანიტარიულ-ეპიდსაწინააღმდეგო წესებისა და ღონისძიებების შესრულება სავალდებულოა ქვეყნის ტერიტორიაზე მოქმედი ნებისმიერი ფიზიკური, აგრეთვე იურიდიული პირებისათვის, საკუთრების,

ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმებისა და უწყებრივი დაქვემდებარების მიუხედავად.

საქართველოს კანონი: „საზოგადოებრივი ჯანდაცვის შესახებ“ რომლის მიზანი და ამოცანებია:

- საქართველოს კონსტიტუციით დადგენილი ადამიანის უფლება ცხოვრობდეს ჯანმრთელობისათვის უვნებელ გარემოში;
- დაავადებათა პროფილაქტიკის მიზნით სანიტარიულ-ჰიგიენური და სანიტარიულ-ეპიდსაწინააღმდეგო ღონისძიებების შემუშავება და განხორციელება;
- სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებისა და ფიზიკური ან იურიდიული პირების მიერ მოსახლეობისათვის შრომის, ყოფაცხოვრებისა და დასვენების პირობების დაცვის შექმნა;
- ფიზიკური ან იურიდიული პირების მიერ სანიტარიული ნორმების დაცვა;
- ქვეყანაში სახელმწიფო სანიტარიული ზედამხედველობის განხორციელება;
- მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე შესაძლო მავნე ზეგავლენის თავიდან აცილების მიზნით ქვეყანაში წარმოებული, იმპორტირებული პროდუქციის, აგრეთვე ობიექტის ჰიგიენური სერთიფიკაცია.
- ქვეყნის ტერიტორიის სანიტარიული დაცვა;
- სანიტარიულ-ჰიგიენური მონიტორინგის ჩატარება;
- მოსახლეობის სანიტარიული განათლება და ჰიგიენური აღზრდა.

საქართველოს კანონი: „ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ“ ადგენს საქართველოს ტერიტორიაზე ელექტრონული საკომუნიკაციო ქსელებითა და საშუალებებით საქმიანობის სამართლებრივ და ეკონომიკურ საფუძვლებს, ამ სფეროში კონკურენტუნარიანი გარემოს ჩამოყალიბებისა და რეგულირების პრინციპებს, დამოუკიდებელი ეროვნული მარეგულირებელი ორგანოს ფუნქციებს, ელექტრონული საკომუნიკაციო ქსელებისა და საშუალებების ფლობის, მათი გამოყენებისა და მომსახურების მიწოდების დროს ფიზიკური და იურიდიული პირების უფლება მოვალეობებს. ლიცენზიის მფლობელი ფიზიკური და იურიდიული პირები ვალდებულნი არიან:

- დაიცვან საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნები;

- არ შეუქმნან საფრთხე ადამიანის სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას.

საქართველოს კანონი: „მაუწყებლობის შესახებ“ თავისუფალი მეწარმეობის შესაბამისად განსაზღვრავს მაუწყებლობის განხორციელების წესს, მაუწყებლობის სფეროში დამოუკიდებელი მარეგულირებელი ორგანოს შექმნის წესს და ფუნქციებს, ამ სფეროში საქმიანობის რეგულირების პირობებს, ლიცენზირების წესსა და პროცედურებს.

ქვემოთ მოყვანილია მხოლოდ იმ კანონქვემდებარე დოკუმენტების ნუსხა, რომელთა მოთხოვნები აუცილებელია რადიოტექნიკური ობიექტების ფუნქციონირებისათვის:

- „გარემოს ხარისხობრივი მდგომარეობის ნორმების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის N 297/ნ ბრძანებით დამტკიცებული სანიტარიული წესები და ნორმები „რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივება, სანწდან 2.2.42.1.8.001-01“ და „ფიზიკური ფაქტორების დასაშვები დონეების სანიტარიული ნორმები სახალხო მოხმარების საგნების გამოყენებისას საყოფაცხოვრებო პირობებში, სანწდან 2.1.8.000-00“ (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე N 90. თბილისი, 24.08.2001წ) ადგენს ადამიანზე რადიოსადგურის ანტენის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების ზემოქმედების ზღვრულად დასაშვებ დონეებს (30კჰც-300გჰც) სიხშირეთა დიაპაზონში და ძირითადად სანიტარიულ-ჰიგიენურ მოთხოვნებს რადიოსადგურების (რსდ) ელექტრომაგნიტური გამოსხივების (ემგ) წყაროების გამოყენებისას;
- „გარემოს ხარისხობრივი მდგომარეობის ნორმების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის N 297/ნ ბრძანებით დამტკიცებული „სანიტარიული წესები და ნორმები სანწდან 2.2.42.1.8.001-01“, „ფიზიკური დაქტორების დასაშვები დონეების სანიტარიული ნორმები სახალხო მოხმარების საგნების გამოყენებისას საყოფაცხოვრებო პირობებში, სანწდან 2.1.8.000-00“ ადგენს ელექტრომაგნიტური ველების ზღვრულად დასაშვები დონეებს რადიოტექნიკური ობიექტების მიმდებარე ტერიტორიაზე

მცხოვრები მოსახლეობისათვის და რადიოტელეფონით მოსარგებლე პირთათვის;

- „გარემოს ხარისხობრივი მდგომარეობის ნორმების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის N 297/ნ ბრძანებაში დამატებების შეტანის თაობაზე, საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის N 38/ნ ბრძანებით დამტკიცებული მეთოდური მითითებები „რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების მქონე ობიექტების სანიტარიულ-დაცვითი ზონის განსაზღვრა, მმ.2.1.8.001-01“ (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე N16. თბილისი, 06.03.2003წ) წარმოადგენს ნორმატიულ მეთოდურ საფუძველს გამომსხივარი რადიოტექნიკური ობიექტების განთავსებისათვის ადგილის შერჩევის დროს მათ მიერ გამოსხივებული ელექტრომაგნიტური ველის მოსალოდნელი დონეების პროგნოზირებისათვის, სანიტარიულ-დაცვითი ზონისა და განაშენიანების შეზღუდვის საზღვრების დადგენისათვის და რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების ინტენსივობის გაზომვებისათვის;
- სამშენებლო ნორმები და წესები „ქალაქთმშენებლობა, ქალაქისა და სოფლის დასახლების დაგეგმარება და განაშენიანება, სნწდან 2.07.01-89“, საქართველოს რესპუბლიკის არქიტექტურისა და ქალაქთმშენებლობის სახელმწიფო კომიტეტი, თბილისი 1991, მოცემული სამშენებლო ნორმების და წესების შესაბამისად დადგენილია, რომ რადიოტექნიკური ობიექტების (რადიოსადგურების, რადიოსატელევიზიო გადამცემების და რადიოლოკაციური სადგურების) სამრეწველო გენერატორების, მაღალი ძაბვის ელექტროგადამცემი საჰაერო ხაზების და სხვა ელექტრომაგნიტური ენერგიის გამომსხივებელი ობიექტების განთავსებისას საჭიროა ხელმძღვანელობა რადიოტექნიკური ობიექტებისგან შექმნილ ელექტრომაგნიტურ ველთაგან მოსახლეობის დაცვის სანიტარიული წესებითა და ნორმებით;

- „სახელმწიფო სტანდარტი 12.1.006-84 რადიოსიხშირის ელექტრომაგნიტური ველი“: ადგენს სამუშაო ადგილებზე ელექტრომაგნიტური ველის ზღვრულად დასაშვებ დონეებს და მოთხოვნებს მათი გაზომვებისადმი;

ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ საქართველოს კანონის 70-ე მუხლის საფუძველზე, გარემოს დაცვის შესახებ, საქართველოს სანიტარიული კოდექსი და ზემოაღნიშნული საქართველოს მთელი რიგი სხვა კანონების მოთხოვნათა შესასრულებლად შემუშავებული სანიტარიული წესები და ნორმები რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივება სანწდან 2.2.42.1.8. 001-01 (იხ. XI თავი, მუხლი 3, პუნქტი „თ“-ს ქვეპუნქტები: „თ.ა“, „თ.ბ“, „თ.გ“, „თ.დ“, პუნქტი „ი“ და პუნქტი „კ“), მეთოდური მითითებები, რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების მქონე ობიექტების სანიტარიულ-დაცვით ზონის განსაზღვრა მმ.2.1.8.001-01 და სახელმწიფო სტანდარტი 12.1.006-84, რადიოსიხშირის ელექტრომაგნიტური ველი საქართველოს კანონმდებლობის შესასრულებლად ადგენენ კონკრეტულ მოთხოვნებს რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების (რსდ ემგ) ინტენსივობის გაზომვების ჩატარებისადმი. კერძოდ, რსდ ემგ-ს ინტენსივობის საკონტროლო გაზომვების ჩატარება ობიექტის მფლობელის მოვალეობაა და იგი უნდა ჩატარდეს:

- ობიექტის ექსპლუატაციაში გაშვებისას საცდელ ექსპლუატაციის დროს;
- წელიწადში არანაკლებ ერთხელ მიმდინარე კონტროლის მიზნით;
- რსდ ემგ - წყაროების მუშაობის რეჟიმში ან პირობებში ისეთი ცვლილებების შეტანისას, რომლებიც გავლენას ახდენენ გამოსხივების დონეზე (მაგენენირებელი და გამომსხივებელი ელემენტების შეცვლა და ა.შ.);
- ტექნოლოგიური პროცესის შეცვლა, ეკრანირების და დამცავი საშუალებების შეცვლა, სიმძლავრის გაზრდა, ელემენტების განლაგების შეცვლა და ა.შ.;
- რსდ ემგ-ს წყაროების რემონტის შემდეგ.

9.2. ნორმირებული სანიტარიული პარამეტრები და განზომილების ერთეულები

სანიტარიული წესები და ნორმები „რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივება, სანწდან 2.2.42.1.8.001-01“ -ს მიხედვით განსაზღვრულია ნორმირებული სანიტარიული პარამეტრები და განზომილების ერთეულები, კერძოდ:

1. რსდ ემგ - ადამიანზე ზემოქმედების შეფასება ხორციელდება შემდეგი პარამეტრებით:
    - ენერგეტიკული ექსპოზიციით, რომელიც განისაზღვრება რსდ ემგ ინტენსივობითდა მისი ადამიანზე ზემოქმედების დროით. ენერგეტიკული ექსპოზიციის მიხედვით შეფასება გამოიყენება იმ პირთათვის რომელთა მუშაობა ან სწავლა დაკავშირებულია რსდ ემგ წყაროების ზემოქმედების ზონაში ყოფნის აუცილებლობასთან (ორსულების და 18 წლამდე ასაკის პირთა გარდა იმ პირობით, რომ ამ პირებმა სამუშაოზე მოწყობისას წინასწარ და შემდგომში პერიოდულად გაიარეს სამედიცინო შემოწმება მოცემულ ფაქტორზე დადგენილი წესით და მიიღეს დადებითი დასკვნა სამედიცინო შემოწმების საფუძველზე).
    - რსდ ემგ ინტენსივობის მნიშვნელობებით, ასეთი შეფასება გამოიყენება იმ პირთათვის რომელთა მუშაობა ან სწავლა არ არის დაკავშირებული რსდ ემგ წყაროების ზემოქმედების ზონაში ყოფნის აუცილებლობასთან; იმ პირთათვის რომლებმაც სამუშაოზე მოწყობისას წინასწარ არ გაიარეს სამედიცინო შემოწმება მოცემულ ფაქტორებზე ან სამედიცინო შემოწმების შედეგად მიიღეს უარყოფითი დასკვნა; მომუშავე პირებისათვის ან მოსწავლეებისათვის, რომლებსაც არ მიუღწევიათ 18 წლის ასაკისათვის; იმ პირებისათვის რომლების იმყოფებიან საცხოვრებელ, საზოგადოებრივ და სამსახურეობრივ შენობა-ნაგებობებში (გადამცემი რადიოტექნიკური შენობა ნაგებობების გარდა) გარე რსდ ემგ ზემოქმედების ქვეშ; იმ პირებისათვის, რომლებიც იმყოფებიან საცხოვრებელი განაშენიანების ტერიტორიაზე და მასობრივი დასვენების ადგილებში.

2. 300 მგჰც - 300 გჰც სიხშირეთა დიაპაზონში რსდ ემგ ინტენსივობა ფასდება ენერგიის ნაკადის სიმკვრივის მნიშვნელობით (ენს, ვტ/მ^2, მკვტ/სმ^2)
3. იმპულსურ მოდულირებული რხევების შემთხვევაში შეფასება ხდება საშუალო სიდიდით და შესაბამისად რსდ ემგ -ს საშუალო ინტენსივობით.

9.3. რსდ ემგ ადამიანზე ზემოქმედების ზღვრულად დასაშვები დონეები (ზდდ)

სანიტარიული წესები და ნორმები „რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივება, სანწდან 2.2.42.1.8.001-01-ს მიხედვით განსაზღვრულია რსდ ემგ ადამიანზე ზემოქმედების ზღვრულად დასაშვები დონეები (ზდდ) კერძოდ:

- მოცემული კანონქვემდებარე დოკუმენტის (III მუხლის 1-ლი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის) შემთხვევაში ენერგეტიკული ექსპოზიცია სამუშაო დროის (სამუშაო ცვლის) განმავლობაში 300 მგჰც - 300 გჰც სიხშირეთა დიაპაზონში არ უნდა აღემატებოდეს 200 მკვტ/სმ^2-ს;
- სამუშაო დღის (სამუშაო ცვლის) განმავლობაში რსდ ემგ ინტენსივობის ზღვრულად დასაშვები მნიშვნელობები (Eზდდ, Hზდდ, ენსზდდ) ზემოქმედების დროსთან დამოკიდებულებაში და ზემოქმედების დასაშვები დრო რსდ ემგ ინტენსივობასთან დამოკიდებულებაში განისაზღვრება ფორმულებით:

$$E_{\text{ზდდ}} = (\text{ეე}E_{\text{ზდ}}/T)^{1/2} \qquad T = \text{ეე}/E2$$

$$H_{\text{ზდდ}} = (\text{ეე}h_{\text{ზდ}}/T)^{1/2} \qquad T = \text{ეე}/H2$$

$$\text{ens}_{\text{ზდდ}} = (\text{ეე}_{\text{ენსზდ}}/T) \qquad T = \text{ეე}_{\text{ენსზდ}}/\text{ენს}$$

- რსდ ემგ ელექტრული (Eზდდ) და მაგნიტური (Hზდდ) მდგენელების დაძაბულობის ზღვრულად დასაშვები დონის მნიშვნელობები ზემოქმედების ხანგრძლივობის შესაბამისად მოცემულია ცხრილში 9.1.

ცხრილი 9.1.

ველის დაძაბულობის ზღვრულად დასაშვები დონეები ზემოქმედების ხანგრძლივობის მიხედვით		
ზემოქმედების ხანგრძლივობა T, სთ	3-30 მგჰც $E_{ზდდ}$, ვ/მ	30-300 მგჰც $E_{ზდდ}$, ვ/მ
8,0	30	10
7,5	31	10
7,0	32	11
6,5	33	11
6,0	34	12
5,5	36	12
5,0	37	13
4,5	39	13
4,0	42	14
3,5	45	15
3,0	48	16
2,5	52	18
2,0	59	20
1,5	68	23
1,0	84	28
0.5	118	40
0,25	168	57
0.125	236	80
0.08 და ნაკლები	296	80

- რსდ ემგ ზემოქმედების ხანგრძლივობის მიხედვით ენს-ს ზდდ 300 მგჰც - 300 გჰც სიხშირეთა დიაპაზონში მოცემულია ცხრილში 9.2.

ცხრილი 9.2.

ენერგიის ნაკადის სიმკვრივის ზღვრულად დასაშვები დონეები ზემოქმედების ხანგრძლივობის მიხედვით	
ზემოქმედების ხანგრძლივობა T, სთ	ენსზდდ, მკვტ/სმ^2
8,0	25
7,5	27
7,0	29
6,5	31
6,0	33
5,5	36
5,0	40
4,5	44
4,0	44
3,5	57
3,0	67
2,5	80
2,0	100
1,5	133
1,0	200
0.5	400
0.2 და ნაკლები	1000

- 0,2 საათზე ნაკლები ხანგრძლივობის ზემოქმედების შემთხვევაში დაუშვებელია ზემოქმედების ინტენსივობის შემდგომი მომატება;
- რსდ ემგ ზღვრულად დასაშვები დონეები, როგორც წესი უნდა განისაზღვრებოდეს იმ ვარაუდით, რომ ზემოქმედებას ადგილი აქვს მთელი სამუშაო დღის (სამუშაო ცვლის) განმავლობაში;

- ზემოქმედების ხანგრძლივობის შემცირება დადასტურებული უნდა იყოს ტექნოლოგიური, განმკარგულებელი დოკუმენტებით ან/და ქრონომეტრაჟის შედეგებით;
- მომუშავე პერსონალის ყოფნა იმ ადგილებში, სადაც ზემოქმედების მინიმალური ხანგრძლივობისას რსდ ემგ-ს ინტენსივობა აღემატება ზდდ-ს, ნებადართულია მხოლოდ ინდივიდუალური დამცავი საშუალებების გამოყენების შემთხვევაში;
- რსდ ემგ-ს ინტენსივობა საცხოვრებელი განაშენიანების ტერიტორიაზე და მასობრივი დასვენების ადგილებში, აგრეთვე საცხოვრებელ, საწარმოო და საზოგადოებრივ შენობებში (გარე რსდ ემგ, მეორადი გამოსხივების ჩათვლით) 18 წლამდე ასაკის პირთა და ორსული ქალების სამუშაო ადგილებზე 300 მგჰც - 300 გჰც სიხშირეთა დიაპაზონში არ უნდა აღემატებოდეს 10 მკვტ/სმ^2 მნიშვნელობას.

9.4. მოთხოვნები რადიოგადამცემი სადგურის სანიტარიულ-დაცვითი და განაშენიანების შეზღუდვის ზონების ორგანიზაციისა და კეთილმოწყობისადმი

სანიტარიული წესები და ნორმები „რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივება სანწდან 2.2.42.1.8.001-01“-ს მიხედვით განსაზღვრულია გადამცემი რადიოტექნიკური ობიექტების (გრტო) განთავსების, სანიტარიულ-დაცვითი და განაშენიანების შეზღუდვის ზონების ორგანიზაციისა და კეთილმოწყობისადმი, კერძოდ:

- გრტო-ს (მოძრაობაში მომუშავეთა გარდა) რადიოლოკაციის, სატელევიზიო, ფიჭური, სარელეო რადიოგადამცემების განლაგება და ექსპლუატაცია დაიშვება მხოლოდ სანიტარიული ზედამხედველობის ან შესაბამისი სამსახურის ნებართვით;
- რადიოსადგურების განთავსებისათვის ადგილის შერჩევა ხორციელდება გადამცემის სიმძლავრის, გამოსხივების მიმართულების მახასიათებლების

ანტენის განთავსების სიმაღლისა და კონსტრუქციული თავისებურებების, რელიეფის, მიმდებარე ტერიტორიის ფუნქციური დანიშნულების, განაშენიანების სიმაღლის, გათვალისწინებით, რათა თავიდან იქნას აცილებული როგორც ღია ტერიტორია ისე შენობები რსდ-ს ელექტრომაგნიტური გამოსხივების ინტენსივობის, ზღვრულად დასაშვებ მნიშვნელობებთან შედარებით მომატება. რეკომენდებულია რადიოსადგურები განლაგდეს სხვა ადგილებთან შედარებით მაქსიმალურად ამაღლებულ ადგილებზე.

- გრტო-ს ტექნიკურ ტერიტორიაზე არ დაიშვება საცხოვრებელი და საზოგადოებრივი შენობები.
- საცხოვრებელი, საზოგადოებრივი და სხვა შენობების სახურავზე ანტენების განლაგება დაიშვება იმ შემთხვევაში თუ შენობის შიგნით და მიმდებარე ტერიტორიაზე რსდ ემგ-ს ინტენსივობა არ აღემატება ზღვრულად დასაშვებ დონეს (ზდდ).
- რსდ ემგ-ს ზემოქმედებისაგან მოსახლეობის დაცვის მიზნით დგინდება სანიტარიულ-დაცვითი და განაშენიანების შეზღუდვის ზონები.
- სანიტარიულ-დაცვითი ზონა წარმოადგენს ფართობს, რომელიც ესაზღვრება გრტო-ს ტექნიკურ ტერიტორიას, ზონის გარე საზღვარი განისაზღვრება მიწის ზედაპირიდან 2 მ-ს სიმაღლეზე რსდ ემგ-ს ზღვრულად დასაშვები დონის მიხედვით (იხ. სანიტარიული წესები და ნორმები: „რადიოსიხშირის დიაპაზონის გამოსხივება სანწდან 2.2.42.1.8.001-01“ მუხლი IV -ს 4.4-.4.5 ცხრილები და პუნქტი 15“)
- სანიტარიულ-დაცვითი ზონა დგინდება ობიექტისა და დასახლებული პუნქტის განთავსების პერსპექტივის გათვალისწინებით და აითვლება ემგ წყაროდან (ანტენა და ა.შ).
- განაშენიანების შეზღუდვის ზონას წარმოადგენს ტერიტორია, სადაც რსდ ემგ-ს ინტენსივობა მიწის ზედაპირიდან 2 მეტრზე მეტ სიმაღლეზე აღემატება ზდდ-ს. ზონის გარე საზღვარი განისაზღვრება პერსპექტიული განაშენიანების შენობების მაქსიმალური სიმაღლით, რომლის ზედა სართულის სიმაღლეზე რსდ ემგ ინტენსივობა არ აღემატება ზდდ-ს.

- მკვეთრად დასერილი რელიეფის მქონე ადგილზე შეიძლება წარმოიქმნას მონაკვეთები, რომლებიც არ ესაზღვრებიან რსდ-ს ტერიტორიას, მაგრამ ამ მონაკვეთებისათვის შეიძლება დადგინდეს სანიტარიულ-დაცვითი და შეზღუდვის ზონები.
- სანიტარიულ-დაცვითი ზონა და განაშენიანების შეზღუდვის ზონა, როგორც საპროექტო სტადიაზე, ისე მოქმედი რსდ-თვის განისაზღვრება გამოთვლითი გზით შესაბამისი მეთოდების მიხედვით და ზუსტდება რსდ ემგ-ს ინტენსივობის ინსტრუმენტალური გაზომვით.
- რსდ-თვის რომლებსაც აქვთ მიმართული ან განსაზღვრული სექტორში მასკანირებელი ანტენები, სანიტარიულ-დაცვითი ზონა და შეზღუდვის ზონა დგინდება ელექტრომაგნიტური გამოსხივების მიმართულებით, მიმართულების დიაგრამების სიგანით, ასევე გვერდითი და უკანა ფოთოლაკების გათვალისწინებით.
- რსდ-თვის, რომელთაც აქვთ წრიული მიმოხილვის ან არამიმართული მოქმედების ანტენები, სანიტარიულ-დაცვითი ზონა და შეზღუდვის ზონა დგინდება წრიულად.
- რსდ-თვის რომელთა ანტენები ასხივებენ ელექტრომაგნიტურ ენერგიას ჰორიზონტის მიმართ განსაზღვრული კუთხით და რსდ ემგ ინტენსივობა იცვლება სიმაღლის მიხედვით, შეზღუდვის ზონა დგინდება დიფერენცირებულად ვერტიკალზე არსებული და პერსპექტიული საცხოვრებელი განაშენიანების სიმაღლის საზღვრებში.
- დასახლებულ ტერიტორიაზე გამოსხივების ინტენსივობის და სანიტარიულ-დაცვითი და შეზღუდვის ზონების შესამცირებლად რსდ-ს ანტენები უნდა განთავსდეს ბუნებრივ მაღლობზე, ნაყარზე, ესტაკადაზე და ა.შ.
- საპროექტო და მოქმედი რსდ-ს ზონაში დაგეგმარება და განაშენიანება უნდა განხორციელდეს სანიტარიულ-დაცვითი და შეზღუდვის ზონების საზღვრების გათვალისწინებით.
- სანიტარიულ-დაცვითი და განაშენიანების შეზღუდვის ზონებში აკრძალულია ყველა სახის საცხოვრებელი შენობების, სტაციონალური სამკურნალო-პროფილაქტიკური, სანატორიულ-საკურორტო, საბავშვო-სკოლამდელი

დაწესებულების, ყველა სახის სასწავლებლების და სხვა შენობების მშენებლობა, რომლებიც განკუთვნილია ადამიანების სადღეღამისო ყოფნისათვის.

- საზოგადოებრივი და საწარმოო შენობების რსდ ემგ- გან დაცვის აუცილებლობის შემთხვევაში გათვალისწინებული უნდა იქნას შემოსაღობი კონსტრუქციების და სახურავების შესრულება მაღალი რადიომაეკრანებელი თვისების მქონე მასალებით (რკინაბეტონი, სპეც. პოლიმერები და საღებავები, ელექტრომაგნიტური ბადე და სხვა)

გამოყენებული ლიტერატურა

1. საქართველოს კანონი: „ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ;1997წ“;
2. საქართველოს კანონი: „საზოგადოებრივი ჯანდაცვის შესახებ, 2007წ“
3. საქართველოს კანონი: „ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ, 2005წ;
4. საქართველოს კანონი: „მაუწყებლობის შესახებ, 2004წ“;
5. საქართველოს კანონი: „გარემოს დაცვის შესახებ, 1997წ“;
6. სახელმწიფო სტანდარტი: 12.1.006-84 „რადიოსიხშირის ელექტრომაგნიტური ველი“. 1984;
7. საქართველოს კანონი: „საქართველოს დედაქალაქის-თბილისის შესახებ 1998წ“;
8. საქართველოს კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები. საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის N 297/ნ ბრძანება „გარემოს ხარისხობრივი მდგომარეობის ნორმების დამტკიცების შესახებ“, „რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივება“ (რსდ ემგ) სანიტარიული წესები და ნორმები სანწდან 2.2.42.1.8.001-01. (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე N90, თბილისი, 24.08.2001წ)
9. საქართველოს კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები. საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის N38/ნ ბრძანება „გარემოს ხარისხობრივი მდგომარეობის ნორმების დამტკიცების შესახებ“. საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის N297/ნ ბრძანებაში დამატებების შეტანის თაობაზე. „რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების“ მქონე ობიექტების სანიტარიულ-დაცვითი ზონის განსაზღვრა. მეთოდური მითითებები მმ 2.1.8.001-01. (საკანონმდებლო მაცნე N 16. 06.03.2003წ)
10. კომპიუტერული პროგრამა, (РАСЧЕТ ВЛИЯНИЯ АНТЕНН версия 4.1.” (АВТОР: СПДФЛ Гутовский Николай Владимирович. Адрес для корреспонденции: ул. Садовая 10, г. Одесса, 65001) რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების მქონე ობიექტების სანიტარიული-დაცვის ზონის განსაზღვრისათვის.

11. საქართველოს სტანდარტების ტექნიკური რეგლამენტების და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტო. ცნობა გაზომვის საშუალებების რეგისტრაციის შესახებ. N017-07-ტრ. 26.04.2007.
12. საქართველოს სტანდარტების და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტო, ელექტრომაგნიტური ველის დაძაბულობისა და ენერგიის ნაკადის სიმკვრივის მზომი: Narda EMR-21C (მოდელი 2244/46, სერია BF-0027) დაკალიბრების სერთიფიკატი N GE/MI/07-02224-20.

ს/ს ნ. მახვილაძის სახელობის
შრომის მედიცინისა და ეკოლოგიის
სამეცნიერო-კვლევითი
ი ნ ს ტ ი ტ უ ტ ი

საქართველო, თბილისი, 0102,
ძმები სიმენსების ქ. № 5
ტელ.: +995 (32) 956 594, +995 (32) 959 966

JSC N. MAKHVILADZE
SCIENTIFIC-RESEARCH INSTITUTE
OF LABOR MEDICINE AND
ECOLOGY

Tbilisi, Georgia 0102,
Siemens Brothers st №5,
Phone: +995 (32) 956 594, +995 (32) 959 966

№24/70

22 აგვისტო 2024წ.

ჰიგიენური დასკვნა პროექტზე

1. **პროექტის დასახელება:** ს/ს „სილქნეტი"-ს საბაზო რადიოსადგური **„ქ. თბილისი, თორნიკე ერისთავის ქ. № 27, (DIDUBE_ATLANT) ს/კოდი: 01.12.12.002.001"**-ს სანიტარიულ-ჰიგიენური მაჩვენებლების ანგარიში.
2. **ობიექტის დასახელება:** მობილური კავშირგაბმულობის საბაზო რადიოსადგური, **ქ. თბილისი, თორნიკე ერისთავის ქ. № 27, (DIDUBE_ATLANT) ს/კოდი: 01.12.12.002.001.**
3. **მშენებლობის ადგილი (მისამართი): ქ. თბილისი, თორნიკე ერისთავის ქ. № 27, (DIDUBE_ATLANT) ს/კოდი: 01.12.12.002.001.**
4. **პროექტირება:** შპს „მერიდიანი".
5. **პროექტის წარმომდგენი:** შ.პ.ს. „მერიდიანი".
6. **წარმოდგენის თარიღი:** 2024 წლის 22 აგვისტო.
7. **წარმოდგენილი დოკუმენტაცია:**

- საბაზო რადიოსადგურის და განთავსების ადგილის დახასიათება;
- საბაზო რადიოსადგურის და ანტენების ტექნიკური პარამეტრები;
- საბაზო რადიოსადგურის ანტენების მიერ გასხივებული ემგ. ველის ნაკადის სიმკვრივის ანგარიში მიმდებარე ტერიტორიაზე განაშენიანების შეზღუდვისა და სანიტარიულ-დაცვითი ზონების საზღვრების დასადგენად;
- საბაზო რადიოსადგურის მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებული ემგ. ველის (ფონის) ინსტრუმენტალური გაზომვები;
- დაკვირვების წერტილებში ემგ. ველის (ფონის) გაზომვების შედეგები;
- საბაზო რადიოსადგურის მიმდებარე ტერიტორიაზე განაშენიანების შეზღუდვის და სანიტარიულ-დაცვითი ზონების საზღვრის სიდიდის გაანგარიშების და გაზომვების შედეგების ანალიზი;

8. პროექტის განხილვის შედეგად დადგინდა, რომ

ს/ს „სილქნეტი"-ს საბაზო რადიოსადგურის **(ქ. თბილისი, თორნიკე ერისთავის ქ. № 27, (DIDUBE_ATLANT) ს/კოდი: 01.12.12.002.001)** სანიტარიულ-დაცვითი და განაშენიანების შეზღუდვის ზონების სიდიდეების ანგარიში შესრულებულია საბაზო რადიოსადგურის გადამცემი ანტენების შემდეგი ტექნიკური მახასიათებლებისათვის:

- სამუშაო სიხშირეთა დიაპაზონი: 900/1800/2100/2300 მგჰც;
- ანტენის ტიპი: ATR4518R6v06;
- გადამცემი ანტენების რაოდენობა: 4;
- ანტენის განლაგების სიმაღლე: 64 მ;
- გადამცემი მოწყობილობების გამოსავალი სიმძლავრე: $P_გ$ =20ვტ;
- ანტენების გაძლიერების კოეფიციენტი: 16დბ;
- ანტენების დიაგრამის სიგანე ჰორიზონტალურ სიბრტყეში: 68°;
- ანტენების დიაგრამის სიგანე ვერტიკალურ სიბრტყეში: 15.7°;
- ანტენების მექანიკური დახრის კუთხე: $_{(A)}$ =0°; $_{(B)}$ =0°; $_{(C)}$ =0°;$_{(D)}$ =0°;
- ანტენების აზიმუტები: A მიმართულები 0^0, B მიმართულებით 130^0, C მიმართულებით 210^0 D მიმართულებით 280^0

საბაზო რადიოსადგურის მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებული ინსტრუმენტალური გაზომვების შედეგების ანალიზით ირკვევა რომ, რადიოსადგურის მიერ წარმოქმნილი ელექტრომაგნიტური ველის დონეების ფაქტიური მნიშვნელობები (0,18-0,39 მკვტ/სმ^2) გაცილებით ნაკლებია ქვეყანაში ამჟამად მოქმედი სანიტარიული წესებისა და ნორმების "რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივება სწდან. 2.2.42.1.8.001-01"-ს მიხედვით დადგენილ ზღვრულად დასაშვებ მნიშვნელობაზე რომელიც შეადგენს 10.00 მკვტ/სმ^2-ს.

რაც შეეხება განაშენიანების შეზღუდვის ზონას, საბაზო რადიოსადგურის ATR4518R6v06 ანტენების A, B, C, D სექტორების გასხივების ტრასაზე განაშენიანების შეზღუდვის ზონის საზღვრის წერტილი (10 მკვტ/სმ^2), 900/1800/2100/2300 მგჰც სიხშირეზე, გამოსხივების მიმართულების გასწვრივ არის r_m =27,54მ, როცა H_m=61,10 მ ხოლო გასხივების დიაგრამის დახრის კუთხე ტოლია 0°.

საბოლოო დასკვნა

ს/ს „სილქნეტი"-ს საბაზო რადიოსადგურის **(ქ. თბილისი, თორნიკე ერისთავის ქ. № 27, (DIDUBE_ATLANT) ს/კოდი: 01.12.12.002.001)** განთავსებისათვის ადგილი შერჩეული იქნა ქვეყანაში მოქმედი კანონმდებლობითა და ნორმატიული აქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად გადამცემის სიმძლავრის, ანტენების გამოსხივების დიაგრამის პარამეტრების, განთავსების სიმაღლის გათვალისწინებით, რის გამოც ს/ს „სილქნეტი"-ს საბაზო რადიოსადგურის ანტენების მიერ წარმოქმნილი რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების ინტენსივობის ფაქტიური მნიშვნელობები (<0,39 მკვტ/სმ^2) საკვლევ ტერიტორიაზე არ აღემატება ამჟამად მოქმედი სანიტარიული წესებისა და ნორმების "რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივება სწდან. 2.2.42.1.8.001-01"-ს მიხედვით დადგენილ ზღვრულად დასაშვებ მნიშვნელობას (10.00 მკვტ/სმ^2) და არ შეიძლება მოახდინოს უარყოფითი გავლენა ადამიანის ჯანმრთელობაზე და გარემოზე.

რეკომენდაციები

1. რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების ინტენსივობის ზღვრულად დასაშვები დონეების უზრუნველსაყოფად მუდმივად დაცული უნდა იქნეს ობიექტის მოცემული პარამეტრები;

2. ობიექტის მუშაობის რეჟიმში ან პირობებში ისეთი ცვლილებების შეტანისას, რომლებიც გავლენას ახდენენ გამოსხივების დონეზე (მაგენერირებელი და გამომსხივებელი ელემენტების შეცვლა, ტექნოლოგიური პროცესის შეცვლა, ეკრანირების და დამცავი საშუალებების შეცვლა, სიმძლავრის გაზრდა, ელემენტების განლაგების შეცვლა და ა. შ.), ასევე რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების წყაროების რემონტის შემდეგ, უნდა ჩატარდეს რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების ინტენსივობის საკონტროლო გაზომვები ფაქტიური მნიშვნელობების (სანიტარიული წესებისა და ნორმების "რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივება", სწდან 2.2.42.1.8.001-01-ის მიხედვით) დადგენილი ზღვრულად დასაშვებ დონესთან შესაბამისობის დადასტურების მიზნით;

3. არსებული კანონმდებლობის შესაბამისად, ლაბორატორიული გამოკვლევებისათვის უფლებამოსილი საკუთარი ან/და სხვა ორგანიზაციის მეშვეობით გაუკეთდეს ორგანიზება რადიოსადგურების მიერ წარმოქმნილი ელექტრომაგნიტური გამოსხივების ინტენსივობის სისტემურ მონიტორინგს;

4. რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით გადამცემის სიმძლავრეების ოპტიმიზაცია.

მედიცინის დოქტორი **/ნ. რუხაძე/**